

1 פרשת השבוע, פרשת קדושים, פותחת בפסוק:
 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵל מֹשֶׁה לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
 3 אֲלֵיהֶם קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה², וְאִתָּא מִבְּא
 4 בְּמִדְרָשׁ³, עַל פְּסוּק זֶה קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ, יָכוֹל כְּמוֹנִי, יָכוֹל הֵיטֵי
 5 לְפָרֵשׁ אֶת הַכְּתוּב שֶׁהַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא
 6 מְצוּוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ –
 7 כְּמוֹנִי, לֵהִיֹּת קְדוֹשִׁים כְּמוֹהוּ תִּלְמֹד
 8 לֹאֲמַר הַכְּתוּב מוֹסִיף וּמְלַמֵּד כִּי
 9 קְדוֹשׁ אֲנִי, קְדוֹשְׁתִּי לְמַעַל
 10 מִקְּדוֹשְׁתְּכֶם וּלְכֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא
 11 מְסוּגִלִים לֵהִיֹּת קְדוֹשִׁים כְּמוֹ הַקְּדוֹשׁ-
 12 בְּרוּךְ-הוּא. וְלַעֲלֵל מִיַּגִּיחַ לְמַעַל
 13 מִמֶּנּוּ, קוֹדֵם לְכֹן בְּמִדְרָשׁ⁴, נֹאמַר
 14 עַל פְּסוּק זֶה "קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ, כִּי קְדוֹשׁ
 15 אֲנִי" מִשָּׁל לְבִנֵי הַמְּדִינָה
 16 שְׁעָשׂוּ ג' עֲטֻרוֹת שְׁלוֹשָׁה כְּתוּבִים
 17 לְמַלְךְ, מָה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ, נִתֵּן
 18 בְּרִאשׁוֹ עֲטֵרָה אַחַת, וּשְׁתֵּי
 19 וְאֵת שְׁתֵּי הָעֲטֻרוֹת הַנוֹסְפוֹת נִתֵּן הַמֶּלֶךְ
 20 בְּרִאשׁוֹן שָׁל בְּנָיו, כִּי בְּכָל יוֹם
 21 יוֹם, הַעֲלִינֵם מִלֵּאכֵי מַעַל
 22 מִכְּתִירֵי לְהַקְבִּיחַ ג'
 23 קְדוֹשׁוֹת, מָה הַקְבִּיחַ עוֹשֶׂה,
 24 נוֹתֵן בְּרִאשׁוֹ קְדוּשָׁה אַחַת,
 25 וּשְׁתֵּי וְאֵת שְׁתֵּי הַקְּדוּשׁוֹת הַנוֹסְפוֹת
 26 הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן בְּרִאשׁוֹן שָׁל
 27 יִשְׂרָאֵל, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב זֶה
 28 שְׁכֻתוֹ בְּבֵר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי
 29 יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ,
 30 וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהֵיטֵם
 31 קְדוֹשִׁים⁵. וְהֵינּוּ, מִשְׁמַעוֹת דְּבָרֵי
 32 הַמְּדַרְשׁ הֵיא שְׁמָה שְׁכֻתוֹ בְּנֵי
 33 קְדוֹשׁ אֲנִי (לְאֲחֵרֵי קְדוֹשִׁים
 34 תִּהְיוּ), קָאֵי מִכּוּוֹן עַל הַכְּתָר
 35 שְׁנוֹתֵן הַקְבִּיחַ בְּרִאשׁוֹ, שֶׁהוּא
 36 לְמַעַל מִהַכְּתָרִים שְׁנוֹתֵן
 37 בְּרִאשׁוֹן שָׁל יִשְׂרָאֵל (קְדוֹשִׁים
 38 תִּהְיוּ), וְעָלְיוֹ עַל הַכְּתָר שֶׁהַקְּדוּשָׁה-
 39 בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן בְּרִאשׁוֹ נֹאמַר כִּי
 40 קְדוֹשׁ אֲנִי דִּיקָא, עַל כִּי הַכְּתוּב
 41 מִדִּיִּיק וְאוֹמַר "כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי"
 42 קְדוֹשְׁתִּי לְמַעַל מִקְּדוֹשְׁתְּכֶם.
 43 עַד כֵּן דְּבָרֵי הַמְּדַרְשׁ.

44 וְעַל-פִּיזָה צְרִיף לְהַבִּין מָה שְׁכֻתוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 45 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּיקָא בְּשׁוּנָה מִקְדָּשׁ בְּלִי וְאִי, וְכִפִּי שְׁהוּלְךָ וּמִבְּאֵר אֶת הַהַבְדֵּל
 46 בֵּין שְׁנֵי הַבֵּיטוּיִם. דְּהֵנָּה, יְדוּעָה⁶ בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת שְׁקְדוֹשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 47 שֶׁהוּא שֵׁם תּוֹאֵר קָאֵי מִכּוּוֹן עַל דְּרַגְתַּת הַקְּדוּשָׁה שְׁנִמְשְׁכַת מִלְּמַעַל
 48 וְיורֵד לְמַטָּה, שְׁזָהוּ עֲנִין אוֹת
 49 נֹאֲמַר שְׁצוּרָתָהּ הֵיא קוֹ אֲרוֹךְ הַנִּמְשָׁךְ
 50 מִלְּמַעַל לְמַטָּה שְׁמֹרָה עַל
 51 הַהִמְשָׁכָה מִלְּמַעַל לְמַטָּה,
 52 וְקָדָשׁ בְּלֹא נֹאֲמַר בֵּיטוּי שְׁמַתִּיחַס
 53 לְעֲצֵם עֲנִיין הַקְּדוּשָׁה קָאֵי מִכּוּוֹן עַל
 54 דְּרַגְתַּת הַקְּדוּשָׁה הַנְּעֻלִית יוֹתֵר
 55 שְׁלִמְעָלָה מִגְּדָר הַמְּשָׁכָה
 56 לְמַטָּה, נְעֻלִית עַד כְּדִי כִּי שְׁלֹא יִיתְכֹן
 57 שְׁתֵּרֵד וְתוֹמֵשׁ לְמַטָּה, לְמַעַל מִעֲנִיין
 58 הַגִּילוּי שְׁזָהוּ עֲנִין דְּקָדָשׁ מְלָה
 59 בְּגַרְמִיחָה⁷ מִילָה בְּפָנֵי עֲצֻמָּה,
 60 הַמְּתִיחַס לְדַבֵּר עֲצֻמוֹ, בְּשׁוּנָה
 61 מִ"קְדוֹשׁ" עִם וְאִי שֶׁהוּא בֵּיטוּי
 62 שְׁמַתָּא דְּבָר אַחֵר. וְלְכַאוּרָה, כִּינּוּן
 63 שְׁפָתָר הַג' שְׁנוֹתֵן הַקְבִּיחַ
 64 בְּרִאשׁוֹ הוּא עֲנִין דְּקְדוּשְׁתִּי
 65 שְׁלִמְעָלָה מִקְּדוֹשְׁתְּכֶם, וְכֹאמֹר
 66 שְׁלֹכֵן נֹאמַר עַל כִּי "כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי"
 67 הֵינּוּ, שְׁזָהוּ דְּרַגְתַּת הַקְּדוּשָׁה
 68 שְׁלִמְעָלָה מִגְּדָר הַמְּשָׁכָה
 69 לְמַטָּה, הַנְּחַלִּיחַ-לְמִימַר הֵיא
 70 לוֹ, לְפָסוּק לֹא בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ,
 71 קְדָשׁ מְלָה בְּגַרְמִיחָה, שֶׁהֵיא
 72 כֹּאמֹר בֵּיטוּי שְׁמַתִּיחַס לְקְדוּשָׁה עֲצֻמָּה
 73 שְׁלִמְעָלָה מִ"קְדוֹשׁ" שְׁמַתִּיחַס
 74 לְהַתְּגַלוֹת וְלְהַמְשָׁכָה וְיורֵד לְמַטָּה
 75 וְלִמָּה נֹאמַר (לֹא רַק בְּקָרִי)
 76 כִּפִּי שֶׁהַכְּתוּב נִקְרָא אֶלָּא גַם
 77 בְּכְתִיבִי כִּפִּי שֶׁהוּא כְּתוּב בְּסִפְר
 78 הַתּוֹרָה) כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי, קְדוֹשׁ
 79 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּיקָא וְלֹא "קְדָשׁ" הַמְּתִיחַס
 80 לְעֲנִיין יוֹתֵר נְעֻלָּה שְׁלִמְעָלָה מִהַגִּילוּי,
 81 וְהֵיא הַכּוּוֹנָה כֵּן הֵיא לְדַרְגָּה
 82 "שְׁלִמְעָלָה מִגְּדָר הַמְּשָׁכָה לְמַטָּה"?

**בס"ד. שבת פרשת קדושים,
 מברכים החודש אייר, ה'תשכ"ז
 (הנחה בלתי מוגה)**

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה וְגו' קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה²,
 2 וְאִתָּא בְּמִדְרָשׁ³, קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ, יָכוֹל
 3 כְּמוֹנִי, תִּלְמֹד לֹאֲמַר כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי, קְדוֹשְׁתִּי
 4 לְמַעַל מִקְּדוֹשְׁתְּכֶם. וְלַעֲלֵל מִיַּגִּיחַ בְּמִדְרָשׁ⁴,
 5 מִשָּׁל לְבִנֵי הַמְּדִינָה שְׁעָשׂוּ ג' עֲטֻרוֹת לְמַלְךְ, מָה
 6 עָשָׂה הַמֶּלֶךְ, נִתֵּן בְּרִאשׁוֹ אַחַת, וּשְׁתֵּי בְּרִאשׁוֹן
 7 שָׁל בְּנָיו, כִּי בְּכָל יוֹם יוֹם הַעֲלִינֵם מִכְּתִירֵי
 8 לְהַקְבִּיחַ ג' קְדוּשׁוֹת, מָה הַקְבִּיחַ עוֹשֶׂה, נוֹתֵן
 9 בְּרִאשׁוֹ אַחַת, וּשְׁתֵּי בְּרִאשׁוֹן שָׁל יִשְׂרָאֵל, הִדָּא
 10 הוּא דְכְּתִיב דְּבֵר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 11 קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ, וְהִתְקַדְּשְׁתֶּם וְהֵיטֵם קְדוֹשִׁים⁵.
 12 וְהֵינּוּ, שְׁמָה שְׁכֻתוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (לְאֲחֵרֵי
 13 קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ), קָאֵי עַל הַכְּתָר שְׁנוֹתֵן הַקְבִּיחַ
 14 בְּרִאשׁוֹ, שֶׁהוּא לְמַעַל מִהַכְּתָרִים שְׁנוֹתֵן בְּרִאשׁוֹן
 15 שָׁל יִשְׂרָאֵל (קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ), וְעָלְיוֹ נֹאמַר כִּי
 16 קְדוֹשׁ אֲנִי דִּיקָא, קְדוֹשְׁתִּי לְמַעַל מִקְּדוֹשְׁתְּכֶם.
 17 וְעַל-פִּיזָה צְרִיף לְהַבִּין מָה שְׁכֻתוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 18 אֲנִי, קְדוֹשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּיקָא. דְּהֵנָּה, יְדוּעָה⁶ שְׁקְדוֹשׁ
 19 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קָאֵי עַל דְּרַגְתַּת הַקְּדוּשָׁה שְׁנִמְשְׁכַת לְמַטָּה,
 20 שְׁזָהוּ עֲנִין אוֹת וְאִי שְׁמֹרָה עַל הַהִמְשָׁכָה
 21 לְמַטָּה, וְקָדָשׁ בְּלֹא נֹאֲמַר קָאֵי עַל דְּרַגְתַּת הַקְּדוּשָׁה
 22 שְׁלִמְעָלָה מִגְּדָר הַמְּשָׁכָה לְמַטָּה, שְׁזָהוּ עֲנִין
 23 דְּקָדָשׁ מְלָה בְּגַרְמִיחָה⁷. וְלְכַאוּרָה, כִּינּוּן שְׁפָתָר הַג'
 24 שְׁנוֹתֵן הַקְבִּיחַ בְּרִאשׁוֹ הוּא עֲנִין דְּקְדוּשְׁתִּי
 25 שְׁלִמְעָלָה מִקְּדוֹשְׁתְּכֶם, הֵינּוּ, שְׁזָהוּ דְּרַגְתַּת
 26 הַקְּדוּשָׁה שְׁלִמְעָלָה מִגְּדָר הַמְּשָׁכָה לְמַטָּה, הֵנָּה-

27 לִיחַ-לְמִימַר בְּלִשׁוֹן קְדָשׁ, קְדָשׁ מְלָה בְּגַרְמִיחָה, וְלִמָּה נֹאמַר (לֹא רַק בְּקָרִי) אֶלָּא
 28 גַם בְּכְתִיבִי) כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי, קְדוֹשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּיקָא.

(1) מאמר זה הוא המשך לב' מאמרים שלפניו (ד"ה כמה מעלות טובות דליל ב' דחג הפסח וד"ה הפך ים ליבשה דאחרון של פסח (תורת מנחם - התוועדויות חלק מט ע' 300 ואילך; 337 ואילך)). (2) קדושים יט, א"ב. (3) ויק"ר פכ"ד, ט. (4) שם, ח. (5) קדושים כ, ז. (6) לקו"ת נצבים נ, ב ואילך. שה"ש כא, ב ואילך. לו, ד. ד. ובכ"מ. (7) זח"ג צג, א.

ש"פ קדושים, מבה"ח אייר, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 (ב) וְלִהְיִין זֶה יֵשׁ לְהַקְדִּים תְּחִילָה מֵה שְׁנַתְבָּאָר לְעִיל⁸
 2 במאמר דיבורי-המתחיל "הפך ים ליבשה" שנאמר בהתוועדות אחרון-של-פסח
 3 שנה זו (והוא השני מתוך שלושה מאמרים שהם 'המשך' אחד: דיבור-
 4 המתחיל "כמה מעלות טובות למקום עלינו" שנאמר בליל ב' דחג הפסח,
 5 דיבורי-המתחיל "הפך ים ליבשה"
 6 שנאמר באחרון של פסח, ודיבור-
 7 המתחיל "קדושים תהיו", המאמר
 8 הנוכחי, וכולם מיוסדים על דיבור
 9 המתחיל "בוקע ים לפני משה"
 10 (לאדמו"ר האמצעי) מְמַאֲמָרוֹ שֶׁל
 11 אַדְמו"ר הָאֲמָצְעִי⁹ בְּבִיאור
 12 הַסְּתִירָה שְׁמוֹצְאִים לְכַאוּרָה
 13 ב'שַׁעַר הַיְחוד וְהָאֲמוּנָה' בספר
 14 הַתְּנִיָא, שְׁבַפְרָק ג'¹⁰ אֵיתָא מוּבָא
 15 שְׁאִילוֹ נִיתְנָה רְשׁוּת לְעִין
 16 הַגְּשִׁמִּית בַּעוֹלָם הַזֶּה לְרֵאוֹת
 17 וְלִהְשִׁיג אֶת הַחַיּוֹת הָאֱלוּקִית
 18 וְהַרוּחַנִּיּוֹת שְׁבַכְל נִבְרָא כּו',
 19 לֹא הָיָה גְּשִׁמִּיּוֹת הַנִּבְרָא
 20 וְחוּמָרוֹ וּמִמְשׁוֹ נִרְאָה כְּלָל
 21 לְעֵינֵינוּ כִּי הוּא בְּטֵל
 22 בְּמִצִּיאוֹת מִמֶּשׁ כּו', לַעֲוֹמַת
 23 הָאוֹר הָאֱלוּקִי הַמַּחִייה אוֹתוֹ וּבַפְּרָק
 24 ד'11 שֶׁל 'שַׁעַר הַיְחוד וְהָאֲמוּנָה'
 25 מְבוֹאֵר בְּעֵנֵן הַתּוֹרָאִים שֶׁאֵנוּ
 26 מַתְאָרִים אֶת הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ-הוּא
 27 הַגְּדוֹל הַגְּבוּר כּו', שֶׁהַגְּדוֹל
 28 הֵיא מִדַּת חֶסֶד וְהַתְּפִשְׁטוֹת
 29 הַתְּגִלוֹת וְהָאֵרָה שֶׁל הַחַיּוֹת הָאֱלוּקִית
 30 בְּכָל הַעוֹלָמוֹת וּבְרוּאִים לְאִין
 31 קִץ וְתַכְלִית כּו', שְׁכָל זֶה נּוֹבַע
 32 מִמִּידַת הַחֶסֶד הָעֲלִינָה וְהַגְּבוּר
 33 הֵיא מִדַּת גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקְּב"ה
 34 מִידַת הַדִּין שְׁעִינֵיהָ לְצַמְצָם
 35 וְלִהְסִתִּיר הַחַיּוֹת שְׁבַנְבְּרָא
 36 שִׁיְהִיהָ נִרְאָה דְּכָר בְּפִנֵּי-עַצְמוֹ כּו' כִּךְ שֶׁלְעֵינֵי בִשְׂר גְּשִׁמִּיּוֹת נִרְאָה
 37 שֶׁהַדְּבַר הַגְּשִׁמִּי הוּא מִצִּיאוֹת עַצְמָאית, כְּבִיכּוֹל, וְנִמְצָא שְׁגָם לְוֹלִי
 38 הַצְּמִצּוּם וְהַהֶסְתֵּר, יֵשׁ קִיּוּם וּמִצִּיאוֹת אֲמִיתִית לְכָל
 39 הַנִּבְרָאִים מֵאִין לֵישׁ כִּי עַצֵּם הַשִּׁילּוּב בֵּין מִידַת הַחֶסֶד וּמִידַת הַדִּין
 40 מֵאִפְשֵׁר אֶת הַקִּיּוּם שֶׁל נִבְרָאִים גְּשִׁמִּיִּים, וְלִכְאוּרָה זֶה סוֹתֵר לְאִמּוֹר בַּפְּרָק ג'
 41 שְׁקִיּוּם הַנִּבְרָאִים הַמּוֹגְבִּלִים נּוֹבַע מִכִּךְ שֶׁהָאוֹר וְהַחַיּוֹת הָאֱלוּקִית נַעֲלָמִים
 42 וְנִסְתָּרִים, בְּגַלֵּל צַמְצוּם הָאוֹר, וְאִילוֹ נִיתְנָה לְעִין רְשׁוּת לְרֵאוֹת וְהָאוֹר הִיָּה
 43 מִתְגַּלֵּה לֹא הִיתָה אִפְשֵׁרוֹת לְקִיּוּם שֶׁל נִבְרָאִים מּוֹגְבִּלִים.?

44 וּמְבָאָר¹² אַדְמו"ר הָאֲמָצְעִי בְּמֵאֵמֵר הַנּוֹכַח וּמֵיִשְׁבֵּב אֶת הַסְּתִירָה, דְּמָה
 45 שְׁכַתּוֹב בְּפִרְק ג' שְׁאִילוֹ נִיתְנָה רְשׁוּת לְעִין לְרֵאוֹת כּו' הִיָּה
 46 גְּשִׁמִּיּוֹת הַנִּבְרָא בְּטֵל בְּמִצִּיאוֹת מִמֶּשׁ, אִין הַכוּוּנָה שֶׁהַנִּבְרָאִים
 47 יִפְסִיקוּ לְהַתְקִיִּים לְגַמְרֵי אֵלָּא הַפְּנוּנָה הִיא, שְׁמִצִּיאוֹת הַנִּבְרָאִים
 48 הִיָּתָה בְּתַכְלִית הַבֵּיטוֹל לְגַבֵּי
 49 מְקוּרָה בְּאוֹר הָאֱלוּקִי שֶׁמִּמֶּנּוּ הִיא
 50 מִקְבֵּלַת חַיּוֹת כְּזִיו הַשְּׁמֶשׁ
 51 בְּשִׁמְשׁ, כִּפִּי שֶׁהִיּוֹ (הַהָאֵרָה) שֶׁל
 52 הַשֶּׁמֶשׁ כִּשְׁהוּא בְּתוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ עַצְמוֹ
 53 שֶׁהוּא בְּטֵל לְחִלוּטִין וְאִין לוֹ שׁוּם
 54 מִצִּיאוֹת לְעַצְמוֹ כְּמוֹ הַנִּבְרָאִים
 55 שְׁבַעֲלָמָא דְאַתְכִּסְיָא, הַעוֹלָמוֹת
 56 הָעֲלִיּוֹנִים הַנַּעֲלָמִים שֶׁלְמַעֲלָה מִהַתְּגִלוֹת
 57 וְהֵם "מְכוּסִים" הַנִּקְרָאִים נּוֹנֵי יִמָּא
 58 דְּגִי הֵים כִּי הֵם 'מְכוּסִים' בְּאוֹר הָאֱלוּקִי
 59 שֶׁמַּחִייה וְהָאוֹר אוֹתָם וְקִשּׁוּרִים בְּמִקּוֹר
 60 חַיּוֹתָם כְּמוֹ הַדְּגִים שְׁבִים (כְּנ"ל)
 61 בְּאֵרוּפָה בְּמֵאֵמֵר דִּיבּוּר הַמַּתְחִיל
 62 "כִּמְהָ מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמִקּוֹם עֲלֵינוּ"
 63 שֶׁם נִתְבָּאָר בְּהַרְחֵבָה הַהַבְדֵּל בֵּין
 64 "עֲלָמָא דַּאֲתַגְלִיָא", בְּחִינַת יִבְשָׁה,
 65 וְ"עֲלָמָא דַּאֲתַכְסִיָא" וְהַנִּבְרָאִים שְׁבַכְל
 66 אֶחָד מֵהֶם, וְזוֹ כּוּוּנַת הַמְּבוּאָר ב'שַׁעַר
 67 הַיְחוד וְהָאֲמוּנָה' פְּרָק ג' שְׁכַעַת
 68 הַנִּבְרָאִים שְׁבַעֲלוֹם הַזֶּה חֲשִׁים עַצְמָם
 69 כְּמִצִּיאוֹת עַצְמָאית וְנִפְרַדַּת מִמִּקּוֹר
 70 חַיּוֹתָם, וְאִילוֹ נִיתְנָה רְשׁוּת לְעִין לְרֵאוֹת
 71 אֶת הַחַיּוֹת הָאֱלוּקִית שְׁבַהֶם הִיּוּ הוֹפְכִים
 72 לְהִיּוֹת נִבְרָאִים שֶׁל "עֲלָמָא דַּאֲתַכְסִיָא"
 73 הַבְּטֵלִים לְמִקּוֹרָם.
 74 וּמִמְשִׁיךְ אַדְמו"ר הָאֲמָצְעִי
 75 בְּמֵאֵמֵר¹³ הַנּוֹכַח, שְׁעֵנֵן הַגְּדוֹל
 76 מִידַת הַחֶסֶד הַמְּשִׁיעָה בְּהִיקָף רַחֵב
 77 וְהַגְּבוּר מִידַת הַגְּבוּרָה הַמְּצַמְצַמַת
 78 אֶת הַהֶשְׁפָּעָה הוּא עֵנֵן ב'
 79 הַדְּעוֹת (דְּעַת עֲלִיּוֹן וְדְעַת תְּחִתּוֹן), כְּמִבּוּאָר בְּחִסְדִּיּוֹת עַל הַכְּתוּב
 80 "כִּי אֵל דְּעוֹת ה'" שְׁבִיחַס בֵּין הַבוּרָא וְהַנִּבְרָאִים יֵשׁ שְׁתֵּי דְעוֹת, הֵינּוּ גִישׁוֹת
 81 וְנִקּוּדַת מִבְּט (דְּעַת עֲלִיּוֹן) – כִּפִּי שֶׁהַדְּבָרִים הֵן מְצַד לְמַעֲלָה, מְצַד הַבוּרָא, וְדְעַת
 82 תְּחִתּוֹן – כִּפִּי שֶׁהַדְּבָרִים הֵם מְצַד הַנִּבְרָאִים) שֶׁהוּא עֵנֵן יָם וְיַבְשָׁה
 83 הָעֲלִיּוֹנִים בְּחִינַת "ים", עֲלָמָא דַּאֲתַכְסִיָא הִיא מִקּוֹר ל"דְּעַת עֲלִיּוֹן" וּבְחִינַת
 84 "יִבְשָׁה", עֲלָמָא דַּאֲתַגְלִיָא, הִיא מִקּוֹר ל"דְּעַת תְּחִתּוֹן", וְכִפִּי שֶׁיִּתְבָּאָר לְהַלָּן.
 85 וְהֵינּוּ, שֶׁהַגְּדוֹל מִידַת הַחֶסֶד הָעֲלִינָה הוּא עֵנֵן הַתְּפִשְׁטוֹת
 86 וְהַתְּגִלוֹת הַחַיּוֹת הָאֱלוּקִית בְּנִבְרָאִים, שְׁמִיָּה מִהַתְּגִלוֹת וְהָאֵרָה

(8) בר"ה הפך ים ליבשה דאחרון של פסח פ"ג (תורת מנחם - התוועדויות חלק מט ע' 340 ואילך). (9) מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"א ע' שסח ואילך. (10) עח, א. (11) עט, א. (12) שם ס"ע שעט ואילך. (13) שם ס"ע שפ ואילך.

ביאור בדרך אפשר

43 אמיתית איך יכול להיות הרגש הישות העצמית שהוא היפוך
 44 האמת?
 45 ואף שישנו ההעלם וההסתר שעל-ידי מדת הגבורה, ואם
 46 כן הטעם לכך שהנבראים חשים את עצמם כמציאות עצמאית הוא משום
 47 שהאור והחיות האלוקית שבנבראים
 48 נעלמים ונסתרים, עדיין התמיהה
 49 במקומה עומדת כי מפל-מקום
 50 הא גופא קשיא, זה עצמו –
 51 הביאור האמור שתחושת הישות
 52 נובעת מההעלם וההסתר של מידת
 53 הגבורה – קשה איך יש בכחה
 54 של מדת הגבורה להעלים
 55 ולהסתיר על האמת?
 56 אך הענין הוא, ששלמותו
 57 יתברר, העובדה שהקדוש-ברוך-הוא
 58 מושלם ויש לו את כל הכוחות ואת כל
 59 היכולות כמאמר הזוהר אנת הוא
 60 שלימותא דכולא¹⁸, אתה הוא
 61 שלימות הכול מתגלית ובאה לידי
 62 ביטוי במדת הגבורה שעניינה
 63 צמצום והגבלת ההשפעה יותר
 64 מאשר במדת החסד, שעניינה
 65 השפעה ונתינה ללא גבול וכידוע¹⁹
 66 שבכדי להגביל ענין בלתי
 67 גבולי, יש צורך בהמשכה
 68 ממקום נעלה יותר (א)
 69 טיפערע המשכה עמוקה
 70 (ונעלית) יותר מאשר הבל-גבול
 71 עצמו, כפי שהולך ומבאר.
 72 והענין בזה, שהפח המיוחד
 73 דמדת הגבורה העליונה שעל-
 74 ידה באמצעותה יוכל להיות
 75 העלם והסתר החיות האלקית
 76 שמהווה ומחיה את הנבראים להיות
 77 בבחינת אין שהחיות האלוקית לא
 78 תהיה ניכרת ונרגשת (על-פי דעת
 79 תחתון' כפי שהדברים הם בעיני
 80 הנבראים שלמעלה הוא אין כי
 81 המציאות האלוקית לא ניכרת ולא
 82 מושגת) שעל-ידי-זה על ידי העלם והסתר החיות האלוקית יהיה
 83 הנברא הגשמי נראה ליש ודבר בפני-עצמו, כאילו הוא מציאות
 84 עצמאית הוא לפי שנמשכת מידת הגבורה מבחינת היש

ביאור בדרך אפשר

1 האלקות נמשך דעת עליון' הדעה והגישה שלמעלה האלקות הוא
 2 יש מציאות אמיתית ולמטה העולמות התחתונים הוא אין מציאות
 3 שבטלה לאלוקות ולא נחשבת למציאות עצמאית, שזוהי הדעה
 4 שבמעלמא דאתפסא (ים), העולמות העליונים שבהם האלקות היא
 5 בדרגה גבוהה ומכוסה ונעלמת, למעלה
 6 מגילוי והגבור מידת הגבורה
 7 והצמצום הוא ענין העלם
 8 והסתר החיות האלוקית
 9 שבנבראים שלא תהיה ניכרת בגלוי כך
 10 שיהיה הנברא הגשמי נראה
 11 ליש ודבר בפני-עצמו, שמזה
 12 מההעלם וההסתר על האור האלוקי
 13 נמשך דעת תחתון' הגישה
 14 ונקודת המבט של הנבראים התחתונים
 15 האומרת שלמעלה האלקות הוא
 16 אין מציאות לא ניכרת ולא ידועה
 17 ולמטה הוא יש, מציאות נראית
 18 וניכרת שזוהי הדעה שבמעלמא
 19 דאתגלית (יבשה) העולמות
 20 התחתונים הגלויים.
 21 וממשיך אדמו"ר האמצעי
 22 במאמר¹⁴ הנזכר ומקשה
 23 קושיא פלית, על כללות העניין
 24 האמור איך יכול להיות מצד
 25 מדת הגבורה האלוקית העליונה
 26 הרגש הישות והמציאות העצמית
 27 שבנבראים התחתונים למטה,
 28 דלכאורה, מאחר שהאמת
 29 היא שאכן כל הנבראים אינם מציאות
 30 עצמאית לעצמם אלא בטלים לגמרי
 31 לאלוקות, כיוון שבשמים ממעל
 32 ועל הארץ מתחת אין עוד¹⁵
 33 מציאות מלבד הקדוש-ברוך-הוא
 34 בעצמו, וכמו שנאמר שמע ישראל
 35 גו' הוי' אחד¹⁶, שהח' - ז'
 36 רקיעים וארץ יחד שמונה –
 37 הגימטריא של האות ח' (שזהו
 38 ענין מעלה ומטה כלשון הכתוב
 39 "בשמים ממעל ועל הארץ מתחת"),
 40 והד' - ד' ארבע רוחות העולם הגימטריא של האות ד', בטלים
 41 להא', הקדוש-ברוך-הוא הנקרא אלופו (לשון אלהים) של עולם¹⁷,
 42 וכיוון שלאמיתו של דבר כל הנבראים בטלים לאלוקות ואין להם שום מציאות

(14) שם ע' שפא. (15) ואתחנן ד, לט. (16) שם ו, ד. (17) ראה סמ"ק הובא בבית יוסף או"ח סימן סא (ד"ה כתב סמ"ק).
 שו"ע ודאדה"ז או"ח שם ס"ו. תו"א וארא נה, ב ואילך. (18) ראה תקו"ז בהקדמה (ז, ב). ובכ"מ. (19) ראה סהמ"צ להצ"צ
 ז, א. ובכ"מ.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 הָאֱמִיתִי, הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שהוא מציאות אמיתית שְׁהוּא
 2 לְמַעַלָּה גַם מִבְּחִינַת הַיֵּשׁ הַמְּצִיאוֹת שֶׁל הַחַיּוֹת הָאֱלוּקִית (דְּרַעַת
 3 עֲלִיּוֹן) שְׁהוּא מְקוֹר הַחַיּוֹת לְהַתְּהוּוֹת כָּל הָעוֹלָמוֹת
 4 וְהַנְּבְרָאִים (שְׁזָהוּ עֲנִין מֵדַת הַחֶסֶד וְהַתְּפִשְׁטוֹת הַחַיּוֹת בְּכָל
 5 הָעוֹלָמוֹת וּבְרוּאִים) שֶׁגַם הֵיא
 6 בוודאי יש ומציאות, ובכל זאת, ביחס
 7 למידת החסד המשפיעה, דווקא
 8 האלוקות שלמעלה מלהיות מקור
 9 להשפעת החיות לנבראים נקראת "יש
 10 האמיתי" ודרגה זו היא השורש לעניין
 11 הגבורה והכוח להעלים ולהסתיר על
 12 האור האלוקי. וּמִזָּה מִכֵּן שְׁשׁוּרֵשׁ
 13 מידת הגבורה הוא מהיש האמיתי
 14 נִמְשָׁךְ גַם בְּנִבְרָאִים שֶׁבְּעֵלְמָא
 15 דְּאֲתַגְלִיא, העולם התחתון שבו
 16 מציאות הנבראים גלויה ונראית
 17 דְּכִיּוֹן שְׁזָהוּ שְׁנֵרָאִים לִישׁ
 18 וְדָכֵר בְּפִנְי־עֲצָמוֹ הוּא מִצַּד
 19 מֵדַת הַגְּבוּרָה שֶׁבָּהּ מִתְגַּלֶּה
 20 בְּחִינַת הַיֵּשׁ הָאֱמִיתִי הַקְּדוּשׁ
 21 ברוך-הוא בעצמו שמציאותו אמיתית
 22 ומחלטת (שְׁלִמְעַלָּה מִבְּחִינַת
 23 הַיֵּשׁ הָאֱלוּקִי שֶׁבְּמֵדַת הַחֶסֶד
 24 שְׁהוּא מְקוֹר הַחַיּוֹת דְּכָל
 25 הָעוֹלָמוֹת וְהַנְּבְרָאִים כַּמְּבֹאֵר
 26 (לעיל), הֵרִי גַם בְּנִבְרָאִים
 27 הַגְּשָׁמִיִּים עֲצָמָם יִשְׁנֹו כַּח
 28 וְהָאֲרָה נְעֵלְמַת שֶׁלֹּא נראית וניכרת
 29 בו בגלוי אבל היא קיימת בו, והיא
 30 הארה מִבְּחִינַת הַיֵּשׁ הָאֱמִיתִי,
 31 וּמִצַּד זֶה בְּגַלּל הארת היש האמיתי
 32 שבתוכם מְרַגְּשִׁים אֶת עֲצָמָם
 33 העולמות והנבראים התחתונים (של
 34 "עלמא דאתגליא") לְמִצִּיאוֹת
 35 יֵשׁוּ.²⁰
 36 ג) וּמִזָּה מוֹכֵן גַם בְּנוֹגַע
 37 לְכָלְלוֹת הָעֲנִין דִּירִידַת
 38 הַנְּשָׁמָה לְמַטָּה לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּגוֹף
 39 גשמי ב"עלמא דאתגליא". דְּהֵנָּה,
 40 נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁרָשָׁן בְּבְּחִינַת
 41 הַמְּחִשְׁבָּה הָעֲלִיוֹנָה, כְּמֵאֲמַר²¹
 42 בְּמִחְשְׁבָּה, שְׁזוּהִי בְּחִינַת הַמְּחִשְׁבָּה הֵיא הַדְּרָגָא דְּעֵלְמָא

43 דְּאֲתַכְּפִיא הָעוֹלָם הַנְּעֵלָה שֶׁהַנְּבְרָאִים שְׁבוּ מְכוּסִים וּמִצִּיאוֹתם לֹא נִיכַרַת
 44 (כְּפִדּוּע²² בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת שְׁמַח־שְׂבָה וְדִיבּוּר הֵם כְּנִגְדַּ עֵלְמָא
 45 דְּאֲתַכְּפִיא וְעֵלְמָא דְּאֲתַגְלִיא שֶׁהִי הַמְּחִשְׁבָּה נְעֵלְמַת בְּאֵדָם עֲצָמוֹ,
 46 וְהַדִּיבּוּר מוּצִיא וּמַגְלֶה לְזוֹלַת אֵת מֵה שְׁקוֹרֵם לִכֵּן הֵיא נְעֵלָם בְּמִחְשְׁבָּה),
 47 שְׁהַבְּרוּאִים שְׁבוּ ב"עלמא
 48 דִּאֲתַכְּסִיא" בְּטָלִים בְּתַכְלִית
 49 לְמְקוֹרָם בְּדוּגְמַת הַדְּגִים
 50 שְׁבִימִים שְׁמְכוּסִים בְּמֵי הַיָּם וְלֹא
 51 נראים כמציאות בפני עצמה, דְּלֹא
 52 כְּמוֹ בְּעֵלְמָא דְּאֲתַגְלִיא
 53 שֶׁהַבְּרוּאִים שְׁבוּ הֵם מִצִּיאוֹת גְּלוּיָה
 54 וְנִיכַרַת שְׁעֵל זֶה עַל "עלמא
 55 דִּאֲתַגְלִיא" נֵאֲמַר²³ וּמִשָּׁם
 56 יִפְרֹד, שְׁהַבְּרוּאִים שְׁבוּ אֵינָם
 57 מְכוּסִים בְּעֵפֶר, שֶׁמִּמֶּנּוּ הִתְהוּוּ
 58 בְּתַחִילָה אֲלֵא הֵם מְחוּץ לְעֵפֶר
 59 וְיִכּוּלִים לִיִּפְרֹד מִן הָעֵפֶר וּבְכָל
 60 זֹאת לְהִישָׁאֵר בְּחַיִּים, בְּנִיגוּד לְדֵגֵי הַיָּם
 61 שֶׁלֹּא יִכּוּלִים לְחַיּוֹת מְחוּץ לְמֵי שֶׁהֵם
 62 מְקוֹר חַיּוֹתם יֵעָד כְּדִי כֵךְ הַנְּבְרָאִים
 63 שֶׁל "עלמא דאתגליא" נִפְרָדִים
 64 מִמְּקוֹרָם בְּעֵפֶר הָאֲרִץ שֶׁיֵּשׁ בְּרוּאִים
 65 שְׁפּוֹרְחִים בְּאֵוִיר, כְּמוֹ
 66 שְׁכַתּוּב²⁴ וְעוֹף יַעֲוֹפֵף גו' עַל
 67 פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם. וּמִכָּל־
 68 מְקוֹם לְמֵרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה הַנְּבְרָאִים
 69 נִפְרָדִים מִמְּקוֹרָם וְנראים כמציאות בפני
 70 עֲצָמָה יְרֵדָה הַנְּשָׁמָה לְמַטָּה
 71 לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּגוֹף וּלְהַתְּעַסֵּק
 72 עֲמוֹ כְּדִי לִזְכּוֹ כו', שְׁזוּהִי
 73 יְרִידָה מִמְּקוֹר עֲלִיּוֹן בִּיּוֹתֵר, הַמְּחִשְׁבָּה
 74 הָעֲלִיוֹנָה לְמְקוֹם תַּחְתּוֹן בִּיּוֹתֵר
 75 עַד שֶׁיֵּשׁ צוֹרֵךְ בְּצוּוֵי וּבְחִרְתָּ
 76 בְּחַיִּים²⁵, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא מְקוֹם
 77 תַּחְתּוֹן בִּיּוֹתֵר וְיֵשׁ בּוֹ גַם מִצִּיאוֹת שֶׁל
 78 הַיִּפְךָ הַטּוֹב וְהַיִּפְךָ הַחַיִּים וּלְכֵן יֵשׁ צוֹרֵךְ
 79 לְצוּוֹת עַל הָאֵדָם וּלְעוֹרֵר אוֹתוֹ לְבַחֲרוֹ
 80 בְּחַיִּים הַיָּנוּ, וּמִשְׁמַעוֹת הַצּוֹרֵךְ
 81 לְבַחֲרוֹ בְּחַיִּים הֵיא שְׁאִין מִי
 82 שְׁמִכְרִיחוֹ וּמֵאֲלֵץ אוֹתוֹ לְבַחֲרוֹ
 83 כְּטוֹב אֲלֵא הוּא בְּעֵצָמוֹ צְרִיךְ לְבַחֲרוֹ מְרֻצּוֹנוֹ כו'²⁶, פִּינּוֹן
 84 שֶׁיֵּשׁ גַם אֲפִשְׁרוֹת לְעֲנִין הַפְּסִי שֶׁל בְּחִירָה בְּהִיפְךָ הַטּוֹב וְהַיִּפְךָ הַחַיִּים

(20) ראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי בשלח מג, ג. 21) ב"ר פ"א, ד. 22) תניא שער היחוד והאמונה פ"א (פח, ב).
 ובכ"מ. 23) בראשית ב, י"ד. וראה תו"מ סה"מ אב ע' קל. 24) בראשית א, כ. 25) נצבים ל, יט. 26) ראה רמב"ם הל'
 תשובה רפ"ה.

לפניו: ריבונו של עולם, הלא אמרנו לפניך כשבראת את עולמך מה אנוש כי
 תזכרנו? אמר להם: ועולם מה יחא עליו? אמרו לו: ריבונו של עולם היינו
 מסתפקין בו. אמר להם: גלוי וידוע לפני אם אתם שרויין בארץ היה שולט
 בכס יצר הרע והייתם קשים מבני אדם. אמרו לו: תן לנו רשות ונדור עם
 הבריות ותראה איך אנו מקדשין שמך.
 אמר להם: רדו ותדורו עמהן. מיד
 קלקלו...". **וְאִם כֵּן**, שאפילו
 מלאכים לא יכולים להיות בארץ
 בקביעות ולא לחטוא **אִיךָ אֶפְשָׁר**
שֶׁהַנְּשִׁמָּה תֵרַד לְמִטָּה
וְתִתְלַבֵּשׁ בַּגּוֹף בְּקִבְעוֹת,
וּמְכַל־מְקוֹם לֹא תִהְיֶה
בְּבַחֲיַנְת הַנְּפִילִים שקלקלו וחטאו
אֲלֹא יִהְיֶה אֲצֵלָה הַבֵּיטוּל
לְאֵלֻקוֹת, וּבְיַחַד עִם זֶה, למרות
 הביטול **יִשְׁאָר הַגּוֹף בְּמִצִּיאוֹתוֹ**
וְלֹא יִבְטֹל בכלות הנפש ויחדל
 להתקיים **מִפְּנֵי עוֹצֵם מַעֲלַת**
הַנְּשִׁמָּה הַמְלוּבֶשֶׁת בּוֹ אלא
 ימשוך להתקיים?
אֵךְ הָעֲנָנִים הוּא, דְּפִירוּשׁ
הַמֶּאֱמָר יִשְׂרָאֵל עָלוּ
בְּמַחְשָׁבָה, עָלוּ דִיקָא, חכמינו
 ד"ל דייקו והשתמשו בהקשר זה
 בכיטוי "עלו" **הוּא לְהוֹרוֹת שְׁשׁוּרֵשׁ**
הַנְּשִׁמוֹת הוּא בְּמַדְרִיגָה
הַיּוֹתֵר נְעֻלִית שְׁבַמְחֻשְׁבָּה³¹,
 היינו הדרגה הנעלית ביותר במחשבה
 העליונה עצמה.
 וגם בעניין העילוי המיוחד של נשמות
 ישראל לאחר הירידה הגדולה, רואים
 את המעלה המיוחדת דווקא של מה
 שנראה תחתון ביותר (על דרך העילוי
 שבעניין ההעלם והצמצום שבא
 ממידת הגבורה לגבי הגילוי וההשפעה
 שבא ממידת החסד, שדווקא ממנו בא
 עניין תחושת המציאות העצמית שבעצם נובע מהיש האמיתי באלוקות
 שנעלה יותר מלמעלה יש' סתם), כפי שממשיך:
וְהָעֲנָנִים בְּזֶה, שְׁבַנְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל ששורשן נעלה מאד, "עלו
 במחשבה" **מְאִירָה הָאֶרֶת הַיֵּשׁ הָאֲמִיתִי,** הקדוש-ברוך-הוא בעצמו
 שהוא המציאות האמיתית המוחלטת, כמבואר לעיל, **וְעַד שֶׁהַנְּשִׁמָּה הִיא**
חֵלֶק אֱלֹקָה מִמַּעַל מִמַּשׁ³², וְלִכֵּן יֵשׁ בְּכַחַה לִירֵד

1 **חֲסִדוֹשְׁלוֹם** ונמצא שירידת הנשמה למטה היא ירידה גדולה ביותר.
 2 **וְלְכַאוּרָה אֵינוֹ מוֹכֵן, אִיךָ אֶפְשָׁר** איך ייתכן **שֶׁהַנְּשִׁמָּה שֶׁהִיא**
 3 **מַעֲלָמָא דְאַתְכֶּסְיָא,** שהוא עולם עליון ביותר **תֵרַד לְמִטָּה וְתִתְלַבֵּשׁ**
 4 **בַּגּוֹף** הגשמי בעולם הזה התחתון?
 5 וממשיך ומבאר ומפרט יותר את
 6 השאלה:
 7 **דְּהִנְה, מְצִינּוּ בְּמִלְאָכִים**
 8 **שְׁעוֹמְדִים תְּמִיד בְּבִיטוּל**
 9 **לְאֵלֻקוֹת,** כאשר המלאכים יורדים
 10 לפעמים למטה לבצע שליחויות שונות
 11 **שְׁאִינָם יְכוּלִים לִירֵד וּלְהִשְׁאָר**
 12 **לְמִטָּה בְּתַמִּידוֹת וּבְקִבְעוֹת,**
 13 **כִּי אִם לְפִי שְׁעָה בְּלִבְד, רַק**
 14 למשך הזמן שנדרש כדי **לַעֲשׂוֹת**
 15 **שְׁלִיחוֹתָם, וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה**
 16 **שְׁעוֹשִׁים שְׁלִיחוֹתָם לְמִטָּה -**
 17 גם אז, למרות שהם נמצאים למטה,
 18 עדיין **עוֹמְדִים הֵם בְּתַכְלִית**
 19 **הַבֵּיטוּל לְאֵלֻקוֹת שְׁבַתוֹכָם,** עד
 20 כדי כך שאינם נחשבים מציאות
 21 לעצמם **שְׁלִכְן** מפני שהם בטלים
 22 לאלוקות בתכלית, המלאכים **יְכוּלִים**
 23 **לִזְמַר בֵּי נִשְׁבַּעְתִּי²⁷,** כמו שנאמר
 24 בפרשת העקידה **וַיִּקְרָא מֵלֶאךָ ה' אֵל**
 25 **אֲבֵרָהּ** שנית מן השמים ויאמר בי
 26 **נִשְׁבַּעְתִּי נְאוֹם ה',** ואף שהמלאך רק
 27 מוסר את דברי ה', הוא אומר "בי
 28 (בעצמי) נשבעתי", וזאת משום שהוא
 29 בטל לאלוקות לגמרי ואין לו שום
 30 מציאות לעצמו **וְעַל־דֶּרֶךְ־זֶה**
 31 **שְׁאָר הַלְּשׁוֹנוֹת שְׁאוּמְרִים עַל**
 32 **עֲצָמָם** המלאכים **לְשׁוֹן**
 33 **אֱלֻקוֹת²⁸, אֲכַל בְּגִמְר**
 34 **שְׁלִיחוֹתָם** למטה בעולם הזה
 35 **חוֹזְרִים** המלאכים **וְעוֹלִים**
 36 **לְמַעְלָה, וְאִינָם נִשְׁאָרִים**
 37 **לְמִטָּה בְּתַמִּידוֹת וּבְקִבְעוֹת, וְאֲדַרְבֵּה, אִם יִשְׁאָרוּ** המלאכים
 38 **לְמִטָּה לֹא יִהְיֶה זֶה בְּאוֹפֵן הָרְאוּי (עַם וּוְעַט נִיט טוּיגֵן** זה
 39 לא יהיה מוצלח), **פְּדוּעַ²⁹** בדברי חכמינו ד"ל **בְּעֲנִין הַנְּפִילִים,** שהיו
 40 משורש גבוה מאד אבל בהיותם בארץ נעשו רשעים **עוֹזָא וְעוֹזָא³⁰ כו'**
 41 (כמסופר במדרש: "כיוון שעמדו דור המבול ועבדו עבודה-זרה היה
 42 הקדוש-ברוך-הוא מתעצב. מיד עמדו שני מלאכים שמחזאי ועזאל ואמרו

(27) וירא כב, טז. (28) ראה גם תניא אגה"ק סו"ס כה (קמא, סע"א). קונטרס אחרון ד"ה להבין מ"ש בפע"ח (קנט, א). לקו"ת שה"ש כ, ג. (29) ראה אוה"ת בראשית ח"ג תקצה, א. (30) ראה פרקי דר"א פכ"ב. יל"ש בראשית רמז מד. זח"א לו, א. ועוד. (31) ראה לקו"ת שה"ש יז, סע"ד. סה"מ ה"ש"ת ע' 17. ובכ"מ. (32) תניא רפ"ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 בְּכֹחַהּ של הנשמה לִירֵד לְמַטָּה וּלְהִתְלַבֵּשׁ בְּגוֹף גִּשְׁמִי,
 2 שֶׁהִתְהוּוּתוֹ של הגוף כמציאות גשמית הנראית כמציאות עצמאית כי הכוח
 3 האלוקי המהווה אותה לא ניכר ונראה היא בְּכַח הַעֲצָמוֹת עצמותו
 4 ומהותו של הקדוש-ברוך-הוא בעצמו
 5 וְאֵינוֹ עֲלוּל תוצאה ו'מסובב'
 6 מְאִיזָה עֵילָה וְסִיבָה שֶׁקֹּדֶמָה לוֹ
 7 חֲסִי-שְׁלוֹם ואין שום גורם, חס
 8 ושלום, שיצר ועשה אותו, וְהוּא
 9 לְבִדּוֹ כיוון שהוא עצמו נמצא ללא
 10 מְקוֹר קדום לו בְּכַחוֹ וּיְכַלְתוּ
 11 לְבְרוּא יֵשׁ כו' 33 מציאות מאין
 12 ואפס מוחלט באופן שהמקור המהווה,
 13 ה'אין' אינו נראה וניכר כלל ב'יש'
 14 המתהווה, שֶׁמֶצֵד זֶה נִרְגָּשׁ הִישׁ
 15 לְמַצִּיאוֹת בְּפְנֵי-עַצְמָהּ לְאֵל
 16 עֵילָה וְסִיבָה קוֹדֶמֶת כו'.
 17 (ד) וְכִמּוֹ כֵן הוּא גַם בְּנוֹגַע
 18 לְתוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁבָּהֶם הִיא
 19 הַעֲבוּדָה דְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 20 בִּירִידָתָן לְמַטָּה, שגם בתורה
 21 ומצוות, העובדה שיריד למטה ביותר
 22 קשורה עם שורשן הנעלה ביותר
 23 שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר 34 בתיאור דמותה
 24 של היאשת חילי הִיְתָה כְּאֲנִיּוֹת
 25 סוֹחֵר מִמְרַחֵק תְּבִיא לַחֲמָה,
 26 וְכִמּוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל 35 במאמר
 27 השני מבין שלושת מאמרי 'המשן' זה,
 28 דיבורה-מתחיל "הפך ים ליבשה"
 29 שנאמר באחרון של פסח שנה זו,
 30 תשכ"ז שֶׁהִתּוֹרָה וּמִצְוֹת נִמְשְׁלוּ
 31 לְאֲנִיּוֹת שֶׁבָּהֶם מוֹלִיכִים אֶת
 32 הַסְּחוּרָה מֵהֵימָּה לִיבְשָׁה,
 33 שְׁדוּגְמָתוֹ בְּנִמְשָׁל הִיא
 34 הַהִמְשָׁכָה מלמעלה למטה
 35 מְעַלְמָא דְאַתְפְּסִיא (שנקרא ים
 36 כי הנבראים שבו בטלים למקורם
 37 ומכוסים כמו דגי הים) לְעַלְמָא
 38 דְאַתְגְּלִיא (שנקרא יבֶשֶׁה כי
 39 הנבראים שבו גלויים וניכרים כמציאות
 40 בפני עצמה כמו הברואים שביבשה),
 41 שְׁנַעֲשִׂית עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת כי לימוד התורה וקיום המצוות
 42 מוריד וממשיך אור אלוקי מלמעלה למטה.
 43 וְלִכְאוּרָה יש מקום לתמוה, בֵּינוֹן שֶׁהִתּוֹרָה וּמִצְוֹת נִתְלַבְּשׁוּ

בְּדְבָרִים גִּשְׁמִיִּים דְּוָקָא, כמו למשל צִיצִית מְצַמֵּר גִּשְׁמִי
 וּתְפִילִין מְקַלֵּף גִּשְׁמִי, וְכַפֵּי שֶׁמְבָאֵר כ"ק מו"ח אֲדָמוּר
 בְּכֹמָה מִמְאֲמָרֵינוּ 36 שֶׁאֲפִילוֹ מִצְוֹת אַהֲבָה וְיִרְאָה הַתְּלוּיּוֹת
 בְּלֵב, והן מצוות שקיומן הוא ברגש האדם, דבר מופשט-רוחני ולא
 מוחשי-גשמי צָרִיף לְהִיּוֹת קִיּוּמָן
 בְּאֹפֶן שִׁיְהִיָּה נִיכָר בְּכִיּוּץ
 כִּאֲשֶׁר הָאָדָם חֹשׂ יִרְאֶה וְהִתְפַּשְׁטוֹת
 וְהִתְרַחֲבוֹת כִּאֲשֶׁר הָאָדָם חֹשׂ אַהֲבָה כֵךְ
 שֶׁהִדְבֵּר יוֹרֵגֵשׁ גַּם בְּבִשׁוֹ הַלֵּב
 הַגִּשְׁמִי, וְאִם-כֵּן כיוון שבין
 הַמִּצְוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת וּבֵין הַמִּצְוֹת
 הַתְּלוּיּוֹת בְּרִגְשׁ צְרִיכוֹת לְבוֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת
 מִמֶּשׁ שׁוֹ יִרְדָּה גְדוּלָה מֵאֵד בִּיחֹס
 לְמִקּוֹר הָאֱלוּקִי הַנְּעִלָה שֶׁלֵּהֵם אֵיף
 יְכוּלָה לְהִיּוֹת עַל-יְדֵין
 הַהִמְשָׁכָה של האור האלוקי הנעלה
 בִּיּוֹתֵר מְעַלְמָא דְאַתְפְּסִיא
 בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא תִתְבַּטֵּל
 מִצִּיּוֹתָם שֶׁל הַדְּבָרִים
 הַגִּשְׁמִיִּים שֶׁבָּהֶם נַעֲשִׂים
 הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת כֵךְ שֶׁמֶצֵד אַחַד
 הַצִּמְרָה וְהַקְּלָף, וְכֵן הֵלֵב יִישָׂאֵר מִצִּיּוֹת
 גִּשְׁמִיּוֹת מוֹחֲשִׂית וּמֶצֵד שְׁנֵי תֵהִיָּה בָהֶם
 וְעַל יְדֵן הַמִּשְׁכָּה וְהַתְּגִלוֹת שֶׁל אֹר
 אֱלוּקִי נַעֲלָה בִּיּוֹתֵר?
 אֵיךְ הַעֲנִין הוּא, שֶׁהִתּוֹרָה
 וּמִצְוֹת הֵם חֲכָמָתוֹ וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל
 ה' יִתְבָּרַךְ, שֶׁהֵם הַחֲכָמָה הַעֲלִיּוֹנָה
 וְהַרְצוֹן הַעֲלִיּוֹן לְמַעְלָה
 מֵהַעוֹלָמוֹת, לְמַעְלָה גַם
 מְעַלְמָא דְאַתְפְּסִיא, שֶׁעַם הַיּוֹתוֹ
 עוֹלָם נַעֲלָה בִּיּוֹתֵר, גַּם הוּא 'עוֹלָם' עִם
 מִצִּיּוֹת מוֹגֵדֶרֶת מִשְׁלוֹ וְלְמַעְלָה גַם
 מִמְּקוֹר הַחַיִּים שֶׁל כָּל
 הַעוֹלָמוֹת חֲכָמָתוֹ וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ הֵם לֹא רַק
 לְמַעֲלָה מֵהַעוֹלָמוֹת עֲצָמָם אֲלֵא אֲפִילוֹ
 לְמַעֲלָה מֵאוֹתָהּ דְרָגָה בְּאֱלוּקוֹת שֶׁהִיא
 מְקוֹר הַהִתְהוּוֹת כֹּל הַעוֹלָמוֹת (הֵן)
 עַלְמָא דְאַתְגְּלִיא וְהֵן עַלְמָא
 דְאַתְפְּסִיא) דְכָתִיב בֵּיהּ 37
 לְעוֹלָמוֹת כִּי עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים, הֵינּוּ שֶׁמְקוֹר חַיִּים
 הַעוֹלָמוֹת אֵינוֹ הַקְּב"ה בְּעַצְמוֹ שֶׁמֶצֵד עֲצָמוֹ נַעֲלָה וּמְרוֹמָם מְכַלּוֹת

44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86

(33) תניא אגה"ק ס"כ (קל, סע"א ואילך). (34) משלי לא, יד. (35) ד"ה הפך ים ליבשה דאחרון של פסח פ"ה (תורת מנחם - התוועדויות חלק מט ע' 343). וש"נ. (36) סה"מ תרצ"ז ע' 215. ע' 282. תרח"ץ ע' קפ. (37) תהלים לו, יו"ד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

ובדיוק לשון המדרש "דירה" מבואר בחסידות שכשם שהדירה היא המקום 44
 שבו האדם נמצא בכל מהותו ועצמותו (ואילו כאשר הוא יוצא החוצה הוא 45
 מתכסה בלבושים שונים), כך ה"דירה" בתחתונים לו יתברך, היא לעצמותו, 46
 ואם כן משמעות האמור שעל ידי קיום התורה והמצוות בגשמיות עושים 47
 לקדוש ברוך הוא "דירה בתחתונים" 48
 הינו שבמציאות התחתונים - 49
 נמשך גילוי העצמות ממש. 50
 (ה) וזהו גם פללות החידוש 51
 דקריעת ים־סוף, לפי פנימיות 52
 העניינים דכתיב⁴¹ בתהלים בפרק 53
 שמשבחים את הקדוש־ברוך־הוא על 54
 חסדו וטובו, "כי לעולם חסדו" 55
 לגזור ים סוף לגזרים גו', 56
 וכתיב⁴² במקום אחד הפך ים 57
 ליבשה גו', כמו שנתבאר 58
 לעיל בארובה⁴³ במאמרים 59
 הקודמים שנאמרו בליל ב' דחג הפסח 60
 ובאחרון של פסח שתוכן העניין 61
 ברוחניות הוא שהים עצמו "עלמא 62
 דאתכסייא" הרוחני שברוך כלל הוא 63
 למעלה מגילוי נעשה יבשה האיר 64
 והתגלה כמו הברואים שביבשה 65
 שאינם מכוסים, הינו שהאור 66
 האלקי כמו שמאיר בדרך כלל 67
 בעלמא דאתכסיא (ים) נמשך 68
 ונתגלה בעת קריעת ים סוף, כאשר 69
 "הפך ים ליבשה" בעלמא 70
 דאתגליא (יבשה), ואף־על־ 71
 פיי־כן לא נתבטל העולם 72
 ממצויאותו וכל הגדרים הגשמיים 73
 נשארו כמו שהיו, וכמהמשך 74
 הפתובים, בתהלים, לאחר "לגזור 75
 ים סוף לגזרים כי לעולם חסדו" 76
 והעביר ישראל בתוכו, 77
 נשמות בגופים גשמיים, וכהמשך 78
 הפסוק "הפך ים ליבשה" ובנהר 79
 יעברו ברגל, ברגל גשמי ובכל 80
 זאת האיר בהם אור אלוקי נעלה 81
 מ"עלמא דאתכסייא". 82
 וגם כאן החיבור הזה, שלכאורה הוא 83
 בלתי אפשרי, בין התגלות אלוקית ממקור נעלה ביותר, "עלמא דאתכסייא" 84
 והמצויאות הגשמית, התרחש בגלל התגלות אלוקית שלמעלה מ"עלמא 85
 דאתכסייא", כפי שממשיך. 86

העולמות כך בחינת האלוקות שהיא כן מקור (ישיר) לעולמות אינו אלא 1
 עמך, שטפל ובטל לך, ואין לו חשיבות מה־שאינ־כן תורה 2
 ומצות שהן חכמתו ורצונו יתברך ממש, ועד ששרשן 3
 בעצמותו יתברך³⁸ הרי הם נעלים הרבה יותר. ולכן אפשר יכולה 4
 להיות על־ידי התורה ומצות 5
 ההמשכה מעלמא דאתכסיא 6
 עם כל מעלתו באופן שהדברים 7
 הגשמיים שבהם מקימים 8
 התורה ומצות ישארו 9
 במציאותם, כי תורה ומצוות שהם 10
 נעלים יותר גם מ"עלמא דאתכסייא" 11
 יש להם את הכוח לחבר בין "עלמא 12
 דאתכסייא" הנעלה והגשמיות הנחותה 13
 וכמבואר בתנאי ב'קונטרס 14
 אחרון³⁹ בחילוק בהבדל שבין 15
 ההמשכה של אור אלוקי למעלה 16
 למטה שעל־ידי תפלה 17
 להמשכה שעל־ידי תורה 18
 ומצות, שההמשכה שעל־ידי 19
 התפלה היא לשנות הנבואים 20
 ממצות שהם ולגרום בהם שינוי 21
 ממצב אחד למצב אחר, למשל 22
 שיתרפא החולה ויירד הגשם 23
 משמים כו', מה־שאינ־כן 24
 בתורה ומצות שאין שינוי 25
 בקלף התפילין על־ידי 26
 הנחתן בראש ובזרוע, וגם 27
 במצות שעשיתן הוא גמר 28
 מצותן, בשונה מתפילין שאם נעשו 29
 אבל לא הונחו על הראש ועל הזרוע 30
 אין כאן את קיום המצווה השינוי 31
 הוא על־ידי אדם, ולא בידי 32
 שמים כבתפלה ונמצא שקיום 33
 המצוות לא פועל שינוי ברור וגלוי 34
 במציאות הגשמית. וכפי 35
 שנושאים במציאותם עם כל 36
 הגדרים של מציאות גשמית נמשך 37
 בהן ועל־ידן האור האלקי 38
 מעלמא דאתכסיא, ועד 39
 שעל־ידי־זה נעשית דירה לו 40
 יתברך בתחתונים⁴⁰, כדברי המדרש הידועים שהקדוש־ברוך־הוא 41
 "עתאוהו", כביכול, שהעולם הזה התחתון יהיה המקום הראוי שבו תהיה 42
 השראת השכינה, וכמבואר בחסידות שזו הכוונה והתכלית של בריאת העולם 43

(38) ראה סה"ש תורת שלום ע' 190. (39) קנה, א. (40) ראה תניא פל"ו. (41) תהלים קלו, יג. (42) שם סו, ו. - הקאפיטל שהתחילו לומר ב"א ניסן השתא (ראה סה"מ י"א ניסן ח"א ע' 1 ואילך. וש"נ). (43) במאמרים הקודמים - ד"ה כמה מעלות

ש"פ קדושים, מבה"ח אייר, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְהֶעֱנַן בְּזָה, שֶׁהַגִּילוי דְקָרִיעַת יַם־סוּף הָיָה מִבְּחִינַה נְעֻלִית
 2 בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁴⁴ בְּתוֹרָה עַל נֶס קָרִיעַת יַם־סוּף וַיּוֹלֶךְ הַיָּם אֶת
 3 הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים רוּחַ מִצְד מִזְרַח גּוֹ', וּמִבּוֹאֵר עַל כֵּךְ שֶׁקָּדִים רֹמְזוּ
 4 לַכֵּךְ שֶׁהַרוּחַ הֵייתָה מִבְּחִינַת קְדָמוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם⁴⁵, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא
 5 עֲצָמוּ שֶׁהוּא 'קְדוּמוֹן' שֶׁהוּא עֲנִין
 6 הָאָרֶז וְגִילוי מִבְּחִינַת
 7 הַעֲצָמוֹת, וּבְכַח זֶה כִּיוּן
 8 שֶׁהָאָרֶז וְהַגִּילוי הֵם מִדְּרַגָּה נְעֻלִית גַּם
 9 מִ"עֲלָמָא דַּאֲתַכְסִיָּא" עֲצָמוּ הָיָה יְכוּל
 10 לְהִיּוֹת הַגִּילוי דְּבְחִינַת עֲלָמָא
 11 דַּאֲתַכְסִיָּא לְמַטָּה בְּאוֹפֵן שְׁלֵא
 12 יִתְבַטֵּל מְצִיאוֹת הַמַּטָּה עַל דְּרַךְ
 13 הַמִּבּוֹאֵר לְעִיל לְעִינֵין יְרִידַת הַנִּשְׁמָה
 14 מִמְּקוֹר עֲלִיּוֹן בִּיּוֹתוֹ הַתְּלַבֵּשׁ בְּגוּף
 15 גִּשְׁמִי וְלְעִינֵין קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוֹת
 16 שֶׁהֵם חֲכֵמָתוֹ וְרוֹצְנוֹ יִתְבַרֵךְ בְּדַבְרֵים
 17 גִּשְׁמִיִּים.
 18 אֲמָנָם, עֵיקַר וּשְׁלִימוֹת הַגִּילוי
 19 שֶׁל הָאוֹר הָאֱלוּקִי הַעֲלִיּוֹן מִעֲצָמוֹתוֹ
 20 וּמֵהוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ שֶׁהָיָה בְּקָרִיעַת
 21 יַם־סוּף יִהְיֶה בְּגֹאוּלָּה
 22 דְּלַעֲתִיד־לְבֹא, שֶׁעַל זֶה
 23 נֶאֱמַר⁴⁶ וְהַחֲרִים וְהַכָּה וְהַכְרִית
 24 הַיָּם אֶת לְשׁוֹן יַם מִצְרַיִם
 25 הַנִּילוֹס וְהַנִּיף יָדוֹ עַל הַנְּהַר גּוֹ'
 26 נִהַר פֶּרַת וְהַדְרִיךְ בְּנַעֲלִים וְגוֹ'
 27 וְיַעֲשֶׂה בָהֶם דְּרַךְ הַלִּיכָה בְּנַעֲלִיִּים,
 28 בְּדוֹמָה לְקָרִיעַת יַם סוּף בְּעַת יְצִיאַת
 29 מִצְרַיִם, אֲבָל הַגִּילוי הָאֱלוּקִי שִׁיחָה
 30 בְּבִקְיעַת הַנְּהַר לְעִתִּיד לְבּוֹא יִהְיֶה נְעֻלָּה
 31 הַרְבֵּה יוֹתֵר מִזֶּה שֶׁהִיא בְּקָרִיעַת יַם סוּף.
 32 דְּהֵנָּה, הַפִּיכַת הַיָּם לְבִשְׂפָה
 33 בְּקָרִיעַת יַם־סוּף לֹא הָיְתָה
 34 אֲלֹא לְפִי שְׂעָה בְּלִבְדוֹ, וְלֵאחֵר
 35 מִכֵּן הֵיטָּב חֲזוֹר לְמַצְבוֹ הַקּוֹדֵם הַיָּנוּ
 36 שֶׁגִּילוי הָאוֹר דְּעֲלָמָא
 37 דַּאֲתַכְסִיָּא שֶׁהָאִיר בְּאוֹתָהּ שְׂעָה לֹא
 38 נִשְׁאָר לְמַטָּה בְּאוֹפֵן שֶׁל
 39 קְבִיעוֹת, וְאֵילוֹ לְעִתִּיד לְבּוֹא הָאוֹר
 40 הָאֱלוּקִי יֵאִיר בְּעוֹלָם לְתַמִּיד. וְעוֹד
 41 זֹאת, שְׂגָם בְּשְׂעָה שְׂנֹבְקַע
 42 הַיָּם וְנִהַפֵּךְ לְבִשְׂפָה, שְׂנַתְּגֵלָה
 43 הַהֶעָלֵם דְּעֲלָמָא דַּאֲתַכְסִיָּא וְהָאִיר בְּגִלוֹי בְּעֲלָמָא דַּאֲתַגְלָא, הֵנָּה

גַּם בְּאוֹתָהּ שְׂעָה עֲצָמָה שֶׁהָאוֹר הַנְּעֻלָּה הַזֶּה הָאִיר הָיָה זֶה בְּאוֹפֵן
 45 שְׂבִחֵינַת יַם הַעֲלִיּוֹן נְבִקְעָה וְהָאִירָה רַק לְגַבֵּי בְּחִינַת הָאָרֶץ
 46 הַעֲלִיּוֹנָה בְּלִבְדוֹ הֵייוּ הַדְּרַגָּה הַבֹּאֵה אַחֲרֶיהָ בְּסֹדֵר הַמְדְּרָגוֹת. וּבְחִינַת
 47 אָרֶץ הַעֲלִיּוֹנָה, שֶׁלְּגַבֵּי בְּחִינַת הָאָרֶץ שֶׁלְּמַטָּה מִמֶּנָּה בְּדְרַגָּה
 48 הַבֹּאֵה בְּסֹדֵר הַמְדְּרָגוֹת נְחֻשְׁבָּת
 49 לְבְּחִינַת יַם. נְבִקְעָה לְגַבֵּי אָרֶץ
 50 הַתְּחַתּוֹנָה שֶׁהִיא הַדְּרַגָּה הַבֹּאֵה
 51 אַחֲרֶיהָ וְהָאִירָה וְהַתְּגַלְתָּה בָּהּ. וְעַל־
 52 דְּרַף־זֶה בְּכָל פְּרָטֵי הַמְדְּרָגוֹת
 53 דִּיִּם וְאָרֶץ יִבְשָׁה, שְׂבִחֵינַת יַם
 54 הַדְּרַגָּה הַעֲלִיּוֹנָה שֶׁבְּכָל דְּרָגָא
 55 נְבִקְעָה לְגַבֵּי בְּחִינַת אָרֶץ
 56 הַדְּרַגָּה הַתְּחַתּוֹנָה שֶׁבְּדְרָגָא זֹו
 57 עֲצָמָה בְּלִבְדוֹ וְזֹאת מִפְּנֵי שְׂעָם כֹּל
 58 מֵעֲלֵתוֹ בְּתוֹר גִּילוי מִ"עֲלָמָא
 59 דַּאֲתַכְסִיָּא" עֲדִיין אֵין זֶה גִילוי בְּלַתִּי
 60 מוּגַבֵּל, וְכֹל הָאָרֶז מִמֶּנּוּ הִיא רַק בְּאוֹפֵן
 61 יַחֲסִי, כְּאִמּוֹר. מַה־שְּׂאִין־כֵּן
 62 לְעִתִּיד־לְבֹא תִּהְיֶה הַבְּקִיעָה
 63 הַתְּגַלּוֹת וְהָאָרֶז דְּבְחִינַת יַם
 64 הַעֲלִיּוֹן (לֹא רַק לְגַבֵּי בְּחִינַת
 65 אָרֶץ הַעֲלִיּוֹנָה הַקְּרוּבָה בְּדְרַגְתָּהּ
 66 וְעִינָה לִים הַעֲלִיּוֹן, אֲלֹא) גַּם בְּכָל
 67 פְּרָטֵי הַדְּרָגוֹת דְּבְחִינַת אָרֶץ.
 68 גַּם הַדְּרַגוֹת הַכִּי רַחוּקוֹת מִים הַעֲלִיּוֹן
 69 עַד לְאָרֶץ הַלְּזוֹ הַתְּחַתּוֹנָה,
 70 הַדְּרַגָּה הַכִּי נִמּוּכָה בִ"אָרֶץ", הַיָּנוּ
 71 שֶׁבְּאָרֶץ הַלְּזוֹ הַתְּחַתּוֹנָה
 72 שְׂנִמּוּכָה וְרוּחָקָה מִ"יַם" הַעֲלִיּוֹן לֵאמֹן
 73 שִׁיעוֹר יוֹמֶשֶׁף וְיִתְגַלֶּה הָאוֹר
 74 הַנְּעֻלָּה בִּיּוֹתֵר דְּבְחִינַת יַם
 75 הַעֲלִיּוֹן, וְעַד וְהַגִּילוי יִהְיֶה עַד כַּדִּי
 76 כֵּךְ שֶׁהָאוֹר מִלְּמַעְלָה יוֹמֶשֶׁךְ כּוֹלוֹ, לֹא
 77 רַק הָאָרֶז בְּלִבְדוֹ, כֵּךְ שְׁלֵא יִשְׁאָר
 78 שׁוּם דְּבָר לְמַעְלָה שְׁלֵא
 79 יוֹמֶשֶׁף בְּגִילוי לְמַטָּה, וְגִילוי
 80 זֶה יִהְיֶה לֹא רַק לְפִי שְׂעָה כְּמוֹ
 81 הַגִּילוי שֶׁהִיא בְּקָרִיעַת יַם סוּף שֶׁלֹּאֲחֵר
 82 מִכֵּן הֵיטָּב חֲזוֹר לְמַצְבוֹ הַקּוֹדֵם אֲלֹא
 83 בְּאוֹפֵן קְבוּעַ וְתַמִּידִי, כְּמוֹ
 84 שֶׁפְּתוּב⁴⁷ בִּיעוּדֵי הַגֹּאוּלָּה אוֹדוֹת
 85 הַגִּילוי הָאֱלוּקִי שִׁאִיר בְּעוֹלָם בִּימוֹת
 86 הַמְּשִׁיחַ פִּי מְלָאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת הַיָּם פְּמִיִם לְפָנֵי מְכַסִּים,

טובות פ"ד (תורת מנחם - התוועדויות חלק מט ס"ע 302 ואילך) וד"ה הפך ים ליבשה פ"ה (שם ע' 343 ואילך). (44) בשלח יד, כא. (45) ראה שער האמונה לאדמו"ר האמצעי פמ"ה. פס"ו. תו"ח בראשית מה, ב. ובכ"מ. (46) ישעי' יא, טר"טז. (47) שם,

44 הדרושה לשמירה על בריאות גופו, וכיוצא בזה בשאר הדברים המוגדרים
 45 כ"מותר לך" ובכל זאת יש לנהוג גם בזה קדושה ופרישות.
 46 וממשיך ומבאר את מעלתה של עבודה זו לגבי כללות התורה והמצוות
 47 שמתעם זה היא הפועלת את עיקר ושלמות ה'דירה בתחתונים'.
 48 וְהַעֲנִין בְּזֶה, כְּמִבּוֹאֵר בְּמָקוֹם
 49 אַחֵר⁵⁰ בתורת החסידות בְּמַעֲלַת
 50 הַעֲבוּדָה דְקִדְשׁ עֲצָמָךְ בַּמּוֹתֵר
 51 לָךְ לְגַבֵּי כְּלָלוֹת הַעֲבוּדָה
 52 דְקִיּוּם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת, שְׂדוּקָא
 53 עַל-יְדֵי הַעֲבוּדָה דְקִדְשׁ עֲצָמָךְ
 54 בַּמּוֹתֵר לָךְ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת
 55 עֲצָמוֹת אֹר אֵין-סוֹף מֵהוֹתו
 56 ועצמותו של האור האלוקי הבלתי
 57 מוגבל שְׁלַמְעֵלָה מֵהָאֹר
 58 הָאֱלֹקִי שְׁנִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי
 59 כְּלָלוֹת הַעֲבוּדָה דְקִיּוּם
 60 הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת שֵׁשׁ בּוֹ הַגְּבֵלָה
 61 מסויימת, וְלִכְּן עַל-יְדֵי-זֶה דְוָקָא
 62 נַעֲשֶׂה שְׁלִימוֹת עֲנִין הַדִּירָה
 63 לוֹ יִתְבָּרַךְ, דִּירָה לְעֲצָמוֹתוֹ,
 64 לא רק דירה, היינו מקום ראוי ומתאים,
 65 להתגלות אור אלוקי מועט אלא מקום
 66 שראוי להיות 'דירה' לעצמותו ומהותו
 67 של הקדוש-ברוך-הוא בעצמו
 68 בְּדוּגְמַת דִּירַת הָאָדָם שְׁבָה דָר
 69 וּמִתְגַּלְגַּל עֲצָם הָאָדָם, לא כמו
 70 בצאתו לחוץ שאז הוא מכוסה
 71 בלבושים שונים וּבְאֹפֶן שְׁכָל
 72 הָעוֹלָם פּוֹלוֹ וְכָל הָעֲנִינִים
 73 שָׁבוּ ולא רק פרט כזה או אחר
 74 נַעֲשִׂים דִּירָה לְעֲצָמוֹתוֹ⁵¹,
 75 שְׁעֲנִין זֶה שֶׁהִדִּירָה מוֹשְׁלֵמַת בְּכָל
 76 פרט ופרט ופרט שבה, היינו בכל ענייני
 77 העולם כולו, והיא דירה לעצמותו
 78 ומהותו, היינו דירה מושלמת בכל
 79 העניינים שהיא שלימות בלי גבול
 80 נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה שְׁהַעֲבוּדָה
 81 אֵינָה מוּגְבָּלַת לְעֲנִינֵי הַתּוֹרָה
 82 וּמִצְוֹת בְּלִבְדָּה, אֲלֵא הִיא
 83 נַעֲשִׂית גַּם בְּעֲנִינֵי הָרְשׁוֹת,
 84 שמעיקר הדין הם מותרים ובכל זאת
 85 האדם עובד את ה' באופן כזה שְׁגַם
 86 בְּהֵם יִהְיֶה קִדְשׁ עֲצָמָךְ בַּמּוֹתֵר לָךְ

1 לַמְרוֹת שֶׁהִגִּילוּי יִהְיֶה בְּלִי גְבוּל מִצַּד גּוֹדֵל וְעוֹצֵם
 2 הַהֲתַגְלוֹת מִמְקוֹר הַכִּי עֲלִיּוֹן וְלִמְרוֹת שִׁיאִיר בְּקִבְעוֹת וּבִתְמִידוֹת לֹא
 3 תִּתְבַטֵּל הָאֶרֶץ מִמְצִיאוֹתָהּ, וְהִגִּילוּי יֵאִיר בְּתוֹךְ הָאֶרֶץ הַגִּשְׁמִית כְּמוֹ
 4 שְׁכֵתוֹב⁴⁸ כִּיעוֹד נוֹסֵף עַל הַגְּאוּלָּה הַשְּׁלִימָה וְנִגְלָה כְּבוֹד הַיְוָי וְרֵאוּ
 5 כָּל בְּשָׂר וְגו', שְׁכָל בְּשָׂר
 6 יִישָׂאוּ בַּגְּדִירִים שֶׁלֵּהֶם כִּבְשָׂר גִּשְׁמִי
 7 וּבְכָל זֹאת יִרְאוּ הַגִּילוּי דְכְבוֹד
 8 הַיְוָי, וְעַד שְׁמִצִּיאוֹת
 9 הַתְּחַתּוֹנִים כּוֹלָה תִּהְיֶה דִירָה
 10 לוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁכָל זֶה נַעֲשֶׂה
 11 עַל-יְדֵי עֲבוּדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
 12 נְשָׁמוֹת בְּגוּפִים גִּשְׁמִיִּים, בְּקִיּוּם
 13 הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת שְׁנִתְלַבְּשׁוּ
 14 בְּדְבָרִים גִּשְׁמִיִּים דְוָקָא, כְּנִ"ל
 15 בְּאֶרֶבָּה כְּפִי נִתְבָּאָר לְעִיל בְּאֶרֶבָּה.
 16 (ו) וְהִנֵּה אֵף שְׁנִתְבָּאָר לְעִיל
 17 סֵיפֵי ד' וְאִלֵּךְ שְׁכָלְלוֹת בְּאֹפֶן כִּלְי
 18 הַמְשָׁכַת וְגִילוּי הָאֹר הָאֱלֹקִי
 19 שְׁבַעֲלָמָא דְאַתְפְּסִיא יֵרֵד וְיֵאִיר
 20 בְּעֲלָמָא דְאַתְגַּלְיָא, וְעַד
 21 וְהַהֲרָה תַּחֲדוֹר ב"עֲלָמָא דְאַתְגַּלְיָא"
 22 עַד כִּדִּי כֵךְ שְׁהַעֲוֹלָם דְלִמְטָה
 23 הָעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי הַתְּחַתּוֹן יִהְיֶה
 24 דִירָה לוֹ יִתְבָּרַךְ, מִקּוֹם רֵאוּ
 25 לְהַשְׂרָאָת וְהַתְּגַלּוֹת אֲלוֹקוֹת, הִנֵּה
 26 הַמְשַׁכָּה וְהַתְּגַלּוֹת זֶה נַעֲשִׂית עַל-
 27 יְדֵי עֲבוּדַת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 28 בְּקִיּוּם הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת, הָרִי אֵף
 29 שֶׁכֵךְ הֵם הַדְּבָרִים בְּאֹפֶן כִּלְי, הָרִי
 30 בְּפִרְטוּיּוֹת יוֹתֵר, עֵינֵךְ
 31 וּשְׁלִימוֹת הָעֲנִין דַּעֲשִׂית
 32 הַדִּירָה לוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַחַתּוֹנִים
 33 שְׁבָה נִשְׁלַמַת כּוֹנֵנַת הַבְּרִיאָה הִיא
 34 עַל-יְדֵי הַעֲבוּדָה הַמִּיּוֹחֶדֶת
 35 דְקִדְשׁ עֲצָמָךְ בַּמּוֹתֵר לָךְ, כְּמוֹ
 36 שְׁכֵתוֹב קְדוֹשִׁים תִּהְיֶה וְגו'
 37 וְהַתְּקַדְּשֶׁם וְגו'⁴⁹ וְאִמְרוּ
 38 חֲכָמֵינוּ ז"ל שְׁכוֹנַת הַכְּתוּב הִיא שֶׁעַל
 39 הָאָדָם הַלְּהוֹת 'קְדוּשָׁה' הֵינּוּ פְרוּשׁ
 40 וּמוֹבְדֵל, גַּם בְּדְבָרִים שֶׁמֶן הַדִּין
 41 מוֹתֵרִים, וְלִמְשַׁל גַּם אִם הַמּוֹזֵן כִּשֵׁר
 42 וּמוֹתֵר בְּאִכִּילָה לְלֹא כֹל חֲשֵׁשׁ, רֵאוּ
 43 לְאָדָם לֹא הַלְּהוֹת שְׁקוּעַ וְלִהְיוֹת בְּמִילוּי תַּאוּת הַאִכִּילָה אֲלֵא לְאֹכֹל בְּמִידָה

ט. (48) שם מ, ה. (49) יבמות כ, א. ספרי ראה יד, כא. חרדים סוף חלק מ"ע מה"ת. תניא פ"ל (לט, א). וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ תש"ח ע' 133. (50) סה"מ תר"ס ריש ע' קנו. (51) מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' תפט (ועם

ש"פ קדושים, מבה"ח אייר, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 כ"ק אדמו"ר הרשב"ב נ"ע: "... על ידי שיכבוש את עצמו בכל דבר שאינו
 2 לשם שמים או שהוא דבר המותר ויהיה מסור בכל כוחותיו ולבושיו לה'
 3 לבדו... ועל ידי זה דווקא ממשיך בחינת גילוי אור עליון שהוא הגילוי דלעתיד
 4 לבוא, וזהו [שנאמר ואתם תהיו לי ממלכת כוהנים] וגוי קדוש שעל ידי קדש
 5 עצמך במותר לך נמשך מבחינת
 6 עצמות אור אין סוף שלמעלה מבחינת
 7 ותורה אור...".
 8 ז) ועל-פייזה יש לבאר מה שכתוב קדושים
 9 שכתוב בפסוק הפותח את המאמר
 10 קדושים תהיו כי קדוש אני,
 11 שגם הענין דקדושתו
 12 שלמעלה מקדושתכם, כתר
 13 הג' שנותן הקב"ה בראשו,
 14 כדברי המדרש שהובאו בתחילת
 15 המאמר הוא באופן דקדוש
 16 בנא"ו דוקא שמורה על המשכה
 17 והתגלות מלמטה למעלה ולא כמו
 18 "קדש" כמילה בפני עצמה המורה על
 19 עצם הדבר.
 20 ויוכן על-פי המבואר
 21 ב'לקוטי תורה' לרבנו הזקן
 22 פ'רשת במדבר⁵² (ב'דרושים
 23 המבארים ענין ספירת העומר
 24 וחסג השבועות לפי פנימיות
 25 הדברים) בענין פירוש מאמר
 26 חכמינו ז"ל שהציווי "קדושים תהיו"
 27 אין פירושו קדושה כקדושתו של
 28 הקדוש-ברוך-הוא ("כמוני") כי
 29 קדושתו למעלה מקדושתכם,
 30 ועל כך מבואר בחסידות שמה
 31 שיש בכתנו להמשיך על-ידי
 32 אתערותא דלתתא דרגת האור
 33 האלוקי שאנו מסוגלים להמשיך
 34 מלמעלה למטה ולהביא לידי גילוי
 35 באמצעות התעוררות מלמטה, מצדינו, בקיום המצות על ידי העבודה
 36 שלנו בקיום המצוות וזהו מבחינה התחתונה שבכתר הדרגה
 37 התחתונה בבחינת כתר עליון, וזהו ענין קדושתכם - אשר קדשנו
 38 במצותיו והיא העבודה שפועלת גילוי אלוקות בדרגה שעליה אומר
 39 המדרש שהקדוש-ברוך-הוא נתן כתר בראש בניו, קדושה שנמשכת על
 40 ידי קיום המצוות. אבל הבחינה העליונה שבכתר, אין ביכלתנו
 41 להמשיך באמצעות עבודתנו בקיום המצוות, וזהו ענין קדושתו
 42 למעלה מקדושתכם, פ'ומר שזה האור האלוקי המאיר בבחינה
 43 העליונה שבכתר נמשך אחר-כך מלמעלה בתורת מתנה כו'

מלמעלה, לא כתוצאה ישירה מעבודתם של בני ישראל בקיום המצוות.
 ומבואר שם ב'לקוטי תורה' שכן הוא גם בענין ספירת העומר
 וחסג השבועות, וגם בענין זה יש המשכה שנפעלת כתוצאה מעבודתם
 של בני ישראל ויש המשכה שבאה בתורת מתנה מלמעלה, ומבואר שגם
 לפי הדעה שעל-ידי ספירת
 העומר אנו ממשיכים גם
 מבחינת שער החמישים,
 כמבואר בקבלה וחסידות בענין
 'חמישים שערי בינה' שספירת הבינה
 היא מקור המידות העליונות שבעולם
 האצילות, והאור המאיר ממנה "מקיף"
 על כל המידות. ולכן, בשורשה
 (שלמעלה מהאצילות) - הבינה
 מסמלת את האור המקיף על הספירות.
 וכיוון שמספרן של המידות (חסד,
 גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד,
 מלכות) הוא שבע, הרי מצד התכלות
 המידות זו בזו (למשל, מידת החסד
 כוללת בתוכה גם תכונה של גבורה
 המשמשת לצורך השפעת החסד -
 "גבורה שבחסד"), יש 49 מדרגות
 שבכל אחת מהן מאיר האור ה"מקיף"
 של הבינה, ובנוסף קיימת עצמותו של
 אור הבינה, הוא "שער החמישים"
 דבינה המרום לגמרי מהנבראים.
 ומבואר שעל ידי ספירת העומר במשך
 שבעה שבועות, 49 ימים, ממשיכים
 את מ"ט השערים הללו, ובענין זה
 מצינו שתי דעות - לפי דעה אחת
 פועלים גם המשכת השער החמישים
 שלמעלה מהספירות, ולפי הדעה
 השנייה ממשיכים בספירת העומר רק
 את מ"ט השערים, ואילו השער
 החמישים נמשך רק בחג השבועות,
 לאחר השלמת מ"ט ימי ספירת העומר, ועל כך נאמר כאן שגם לפי הדעה
 שעבודת האדם ממשיכה גם את השער החמישים, הרי זה רק הבחינה
 התחתונה שבו בשער החמישים שכוללת כל מ"ט השערים,
 שבחינה זו ממשיכים מעט מעט בימי ספירת העומר, כל
 יום ממשיכים מעט ממנה ובמשך כל הימים ממשיכים את כולה אבל
 הבחינה העליונה שבו בשער החמישים שלמעלה אפילו משרש
 מ"ט השערים, אין בכתנו להמשיך כלל, על ידי עבודתנו אלא
 שלאחר שסופרים וממשיכים מלמעלה למטה את הבחינה היותר
 נמוכה בשער החמישים שכוללת את מ"ט השערים, אזי ממילא

הגהות - אוה"ת שה"ח ע' תרפ). אוה"ת בלק ע' תתקצו. סה"מ תרל"ה ח"ב ריש ע' שנג. המשך תרס"ו ס"ע ג. 52) יב,

ביאור בדרך אפשר

44 שעבודת האדם 'נוגעת' בו 'אתערותא דלעילא' ממקור יותר נעלה:
 45 והענין בזה, דאף שגם כללות הענין ועצם העיקרון
 46 שאתערותא דלתתא מעוררת וממשיכה אתערותא דלעילא
 47 - אינו דבר המוכרח מצד עצמו, שהרי סוף סוף האדם התחתון
 48 הוא נחות באיך-ערוך מהבורא העליון
 49 ואין זה הכרח שמעשיו למטה ישפיעו
 50 למעלה ואין זה אלא מפני
 51 שפך עזה ברצונו יתברך
 52 להיות באתערותא דלתתא
 53 אתערותא דלעילא⁵⁴, ואם כן
 54 הדבר היה צריך להיות במידה מוגבלת
 55 מפלמקום לאחר שפלה
 56 ברצונו יתברך להיות
 57 באתערותא דלתתא אתערותא
 58 דלעילא, הרי זה נעשה כדברי
 59 הזוהר באופן שרוח של התעוררות
 60 האדם מלמטה אייתי רוח
 61 ואמשיך רוח כו'⁵⁵ מביאה רוח
 62 וממשיכה רוח של התעוררות אלוקית
 63 מלמעלה, הינו שאין זה בתורת
 64 מתנה, אלא ענין שנעשה
 65 על-ידי עבודת האדם דוקא.
 66 ולמעלה מזה האופן שבו נפעלת
 67 'אתערותא דלעילא' ממקור עוד יותר
 68 נעלה היא האתערותא דלעילא
 69 שלמעלה מאתערותא דלתתא
 70 כיוון שאין אתערותא דלתתא
 71 מגעת שם כלל (גם לאחרי
 72 שפלה ברצונו להיות
 73 באתערותא דלתתא אתערותא
 74 דלעילא הרי זה רק ביחס
 75 ל'אתערותא דלעילא' ממקור שעבודת
 76 האדם ומעשיו כן פועלים בו, אך לא
 77 למעלה מזה), ולכן אינה
 78 נמשכת על-ידי עבודת
 79 האדם, אלא באה מלמעלה
 80 באופן של מתנה כמו המשכת
 81 והתגלות בחינת הקדושה העליונה -
 82 "קדושתו למעלה מקדושתכם".
 83 אמנם למרות האמור לעיל שהמשכת
 84 ההתעוררות, וכן המשכת הקדושה,
 85 מבחינה זו, היא בתורת מתנה ולא על ידי עבודת האדם ומכוחה, בכל זאת
 86 מבוואר ב'לקוטי תורה' שם⁵⁶, שגם בחינת אתערותא

ביאור בדרך אפשר

1 ומאליו מתגלה אחר-כך בחג השבועות הבחינה העליונה
 2 שבו, בתורת מתנה על דרך האמור כאן לענין הדרגות השונות בקדושה
 3 שאמנם יש דרגה שנמשכת על ידי קיום המצוות ("אשר קדשנו במצותיו")
 4 ויש דרגה נעלית יותר שעבודת האדם לא מסוגלת להמשיך ("קדושתו למעלה
 5 מקדושתכם"), אבל לאחר שהאדם
 6 עושה את התלוי בו, הוא זוכה לקבל
 7 בתורת מתנה מלמעלה גם את דרגת
 8 הקדושה העליונה.
 9 וכן מבוואר ב'לקוטי תורה'
 10 במאמרי רבינו הזקן על "שיר
 11 השירים" דבור-המתחיל
 12 צאינה וראינה⁵³ (שבו נתבאר
 13 בארובה הענין דאתערותא
 14 דלתתא ואתערותא דלעילא
 15 כיצד התעוררות האדם מלמטה פועלת
 16 וממשיכה עליו התעוררות מלמעלה)
 17 בפירוש קדושתו למעלה
 18 מקדושתכם, שיש אתערותא
 19 דלעילא שעל-ידי אתערותא
 20 דלתתא התעוררות מלמעלה שבאה
 21 כתוצאה מהתעוררות של האדם
 22 מלמטה שזהו פירוש
 23 קדושתכם, כלומר קדושה שאתם
 24 פעתם ועוררתם על ידי עבודתכם
 25 ויש אתערותא דלעילא
 26 שלמעלה מאתערותא דלתתא
 27 ולא נפעלת על ידה דהינו שהיא
 28 'אתערותא דלעילא' ממקור עליון כזה
 29 שאין אתערותא דלתתא
 30 מגעת שם כלל, בחינה נעלית
 31 שבה מעשיו ופועלותיו של האדם
 32 התחתון לא תופסים מקום ולא 'נוגעים'
 33 שזהו ענין קדושתו למעלה
 34 מקדושתכם, קדושה עליונה
 35 הנעלית מקדושה שהאדם מסוגל
 36 לפעול בעבודתו והמשכתה היא
 37 לא באופן של סיבה ותוצאה כך
 38 שהאתערותא דלתתא מעוררת
 39 וממשיכה אתערותא דלעילא אלא
 40 בבחינת מתנה דוקא כמשל אדם
 41 הנותן לחברו מתנה לא בגלל שהוא
 42 ראוי לכך כשכר על עבודתו וכד.
 43 וממשיך ומבאר בפרטיות יותר את ההבדל בין 'אתערותא דלעילא' ממקור

(53 כד, א. 54) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' קצד ואילך. ח"ב ע' תלה ואילך. סהמ"צ להצ"צ קנט, סע"ב ואילך. (55) ראה זהר ח"ב קסב, ריש ע"ב. ח"א צט, ריש ע"ב. אוה"ת חנוכה רפו, א. 56) שה"ש שם, סע"א ואילך.

ש"פ קדושים, מבה"ח אייר, ה'תשכ"ז

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 דְלַעֲלֵא מִמְקוֹם שְׂאִין אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא מִגְּעַת שָׁם כְּלָל,
 2 שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר קְדוּשְׁתִּי לְמַעַלָּה מִקְדוּשְׁתְּכֶם, אֵינָה שׁוֹרָה
 3 וּמִתְגַּלָּה אֲלָא כְּשֵׁישׁ שְׁלִימוֹת בְּמַעֲשֵׂה הַתַּחְתּוֹנִים, הֵינּוּ
 4 שְׁלֹאֲחַר שְׁתַּחֲלִיָּה יֵשׁ אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא מִצַּד הָאֲדָם עַד הֵיכָן
 5 שְׁהִיא מִגְּעַת, הֵינּוּ בְּמִידָה הַגְּדוּלָּה
 6 בִּיּוֹתוֹר שֶׁהָאֲדָם מִסּוּגַל לְהַגִּיעַ וּכְבָר
 7 נִשְׁפָּע וְנִמְשָׁף עַל-יְדֵיהָ עַל יְדֵי
 8 הָאֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא בְּמִקְסִימוֹם
 9 הָאֲפֻשְׁרֵי מִצַּד הָאֲדָם הָאֲתַעְרוּתָא
 10 דְלַעֲלֵא שְׁלִפִי עָרְף
 11 הָאֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא, אֲזִי
 12 שׁוֹרָה וּמִתְגַּלָּה גַם כֵּן
 13 הָאֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלֵא מִמְקוֹם
 14 שְׂאִין אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא
 15 מִגְּעַת שָׁם כְּלָל בְּדוּמָה לְמִבּוֹאֵר
 16 לְעֵיל שֶׁהִמְשַׁכְתָּ מ"ט שְׁעָרֵי בֵּינָה עַל
 17 יְדֵי עֲבוּרַת הָאֲדָם מִמְשִׁיכָה בְּסוּפוֹ שֶׁל
 18 דָּבָר גַּם אֵת שְׁעַר הַחֲמִישִׁים שֶׁבַעֲצֵם
 19 נִעְלָה מִלְּהוּיּוֹת נִמְשָׁךְ עַל יְדֵי הָאֲדָם.
 20 וְעַל-פִּיזָּה יֵשׁ לְבָאֵר מַה
 21 שְׁכַתּוּב קְדוּשִׁים תְּהִיּוּ פִי
 22 קְדוּשׁ אֲנִי, קְדוּשׁ בְּוֹאֵר
 23 דְוָקָא, הַמּוֹרָה עַל הַמְשַׁכָּה מִלְּמַעְלָה
 24 לְמַטָּה וְלֹא "קְדוּשׁ" הַמּוֹרָה עַל עֲצֵם
 25 הַדְּבָר, לְלַמְדוֹ שֶׁגַּם הַבְּחִינָה
 26 דְקְדוּשְׁתִּי לְמַעַלָּה
 27 מִקְדוּשְׁתְּכֶם, כְּתָר הַג' שְׁנוֹתָן
 28 הַקֶּב"ה בְּרֵאשׁוֹ, בָּאָה
 29 וְנִמְשָׁכְתָּ לְמַטָּה (קְדוּשׁ
 30 בְּוֹאֵר) אִם כִּי לֹא כְּתוּצָאָה יִשִּׁירָה
 31 שֶׁל עֲבוּרַת הָאֲדָם כְּמוֹ בְּחִינַת הַקְּדוּשָׁה
 32 הַיּוֹתֵר נִמּוּכָה אֲלֵא בְּאוֹפֵן שֶׁל
 33 מִתְּנָה, אֲבָל זֶה גּוֹפֵא הוּא לְאַחֲרֵי
 34 שִׁישְׁנָה הַשְּׁלִימוֹת בְּמַעֲשֵׂה
 35 הַתַּחְתּוֹנִים בְּאוֹפֵן דְקְדוּשִׁים
 36 תְּהִיּוּ, שְׁזוּהֵי קְדוּשְׁתְּכֶם, ב'
 37 הַכְּתָרִים שְׁבִרְאֲשׁוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 38 כִּךְ שֶׁבְּסוּפוֹ שֶׁל דָּבָר גַּם הַקְּדוּשָׁה
 39 הָעֲלִיוֹנָה שֶׁנִּמְשַׁכְתָּ בְּחִוּרָה מִתְּנָה
 40 קְשׁוּרָה בְּמִידָה מִסּוּיֵמֶת לְעֲבוּרַת הָאֲדָם.
 41 וּבְכַפְרִיּוֹת יוֹתֵר, הָאֲמוּר
 42 שֶׁהִמְשַׁכְתָּ הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה מִנְּשַׁכְתָּ

בתורת מתנה לאחר שלימות עבודת האדם היינו לא רק שלימות העבודה
 שיש לה שייכות עם דרגת הקדושה שעל-ידי קיום התורה
 ומצוות ("אשר קדשנו במצותיו"), אלא גם ובעיקר דרגת הקדושה
 שעל-ידי העבודה דקדש עצמך במופתר לך, הגה לאחרי-זה
 לאחר שהאדם מגיע לשלימות גם בזה
 נמשך בישראל גם הבחינה
 דקדוש אני, קדושת
 שלמעלה מקדושתכם.⁵⁷
 (ח) וענין זה של המשכת הקדושה
 הכי נעלית בעולם יהיה בגילוי
 לעתיד-לבא, כי עכשיו בזמן
 הגלות "קדושת למעלה מקדושתכם"
 וקדושה זו עדיין לא באה בגלוי אבל
 לעתיד-לבוא קדושתו של הקדוש
 ברוך-הוא תאיר בכני ישראל בגלוי
 כמאמר רבותינו ז"ל⁵⁸
 עתידין צדיקים שנקראים על
 שמו של הקב"ה כו', עתידין
 צדיקים שאומרים לפניך
 קדוש פדרך שאומרים לפני
 הקב"ה כו', הינו שאצל
 צדיקים, ועמך כולם
 צדיקים⁵⁹, כך שהדברים אמורים
 בעצם על כל בני ישראל, תהיה
 ותאיר בגלוי גם דרגת הקדושה
 של הקב"ה שלמעלה
 מקדושתן של ישראל מצד
 עצמם, בחינת קדוש אני.
 וזהו גם מה שכתוב גבי
 בקיעת הנקה דלעתיד-לבא
 (והחרים הו' את לשון ים
 מצרים גו' והניף ידו על
 הנקה גו') והדרף בנעלים⁶⁰,
 והכתוב מדייק ומפרט שההליכה
 והדריכה בנהר שייבקע לעתיד-לבוא
 תהיה בנעלים ללמדנו דכמו
 שעכשיו בזמן הגלות צריך
 להיות בחינת נצל
 גבי בקיעת הנקה דלעתיד-לבא (והחרים הו' את לשון ים מצרים גו' והניף
 ידו על הנקה גו') והדרף בנעלים⁶⁰, דכמו שעכשיו צריך להיות בחינת נצל

(57) ראה סה"מ תר"ס ע' קנו. (58) בבא בתרא עה, ב. (59) ישעי' ס, כא. (60) שם יא, טו. וראה המשך והחרים תרל"א בסופו (סה"מ תרל"א ח"א ע' שסג ואילך).

ביאור בדרך אפשר

10 בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַקִּבְּ"ה וַיֹּאמְרוּ
11 לְפָנֵיהֶם קְדוֹשׁ כְּדָרְךָ
12 שְׂאוּמְרִים לְפָנֵי הַקִּבְּ"ה, שְׁגָם
13 בְּהִיוֹתָם לְמַטָּה כְּנִשְׁמוֹת בְּגוֹפִים
14 בְּעוֹלָם הַזֶּה הַגִּשְׁמִי תִהְיֶה אֶצְלָם
15 אֲצֵל הַצְּדִיקִים דְּרַגְתַּת הַקְּדוּשָׁה
16 הַיּוֹתֵר נְעִלִית דְּקְדוּשָׁתוֹ שֶׁל
17 הַקִּבְּ"ה, בְּחִינַת פִּי קְדוֹשׁ
18 אָנִי.

1 דְּשִׁכְנִתָּא⁶¹ לְהִסְתִּיר הָאוֹר הָאֱלֹקִי שְׂיוֹכֵל
2 לְהִתְקַבֵּל בְּנִבְרָאִים, כְּךָ לְעֵתִיד־לְבָא יִצְטָרְךָ
3 לְהִיּוֹת בְּחִינַת נֶעַל גַּם בְּיִשְׂרָאֵל, פִּיּוֹן שְׂיִקְרָאוּ
4 בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הַקִּבְּ"ה וַיֹּאמְרוּ לְפָנֵיהֶם קְדוֹשׁ כְּדָרְךָ
5 שְׂאוּמְרִים לְפָנֵי הַקִּבְּ"ה, שְׁגָם בְּהִיוֹתָם לְמַטָּה
6 תִּהְיֶה אֶצְלָם דְּרַגְתַּת הַקְּדוּשָׁה הַיּוֹתֵר נְעִלִית
7 דְּקְדוּשָׁתוֹ שֶׁל הַקִּבְּ"ה, בְּחִינַת פִּי קְדוֹשׁ אָנִי.

ביאור בדרך אפשר

1 דְּשִׁכְנִתָּא⁶¹ לְהִסְתִּיר הָאוֹר
2 הָאֱלֹקִי שְׂיוֹכֵל לְהִתְקַבֵּל
3 בְּנִבְרָאִים, כִּשֶׁם שֶׁנֶּעַל גִּשְׁמִית
4 מִכֶּסֶה וּמִסְתִּירָה אֶת רַגְלֵי הָאָדָם כְּךָ
5 לְעֵתִיד־לְבָא יִצְטָרְךָ לְהִיּוֹת
6 בְּחִינַת נֶעַל גַּם בְּיִשְׂרָאֵל, וְגַם
7 הָאוֹר הַמְאִיר בָּהֶם יִהְיֶה זָקוּק לְכִיסוּי
8 כְּדִי שִׁיחִיהַ בְּמִידָה שְׁנִיתָן לְקִלוּשׁ
9 וּלְהַכִּיל פִּיּוֹן שְׂיִקְרָאוּ הַצְּדִיקִים

(61) ראה ד"ה מה יפו פעמיך בנעלים בלקו"ת שה"ש מג, ג ואילך - הובא בהמשך והחרים שם.

אגרות קודש

בי"ה, כ"ד ניסן, תשי"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ רב פעלים
מו"ה מאיר שלום שי

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך נעם לי לקבל מכתבו בו כותב אודות... וההצלחה שזיכתו ההשגחה העליונה במר י.ד. שי - בודאי תוסיף בו עוד מרץ בהשתדלות האמורה. ובכגון דא - גודל זכותו אין די באר ואין לשער.

אתענין לדעת אם הראה לו מר י.ד. שי את מכתבי האחרונים אליו, תכונת נפשו, והסביבה בה מסתדר וכו'.

בתוך כל הענינים כתב לי מר י.ד. שי, אשר בהסמכו על הצעתי התחיל לדבר עם מושפעי ג"כ ע"ד קיום מצות מעשיות, וכנראה מאופן כתיבתו, עדיין לבו מהסס אם השומעים מוכשרים כבר לדבורים כאלה, וגם ירא שלא יתרחקו עי"ז וכו', ואפשר עוד יראה יש אצלו וכו'. ולכן כאן המקום אשר ינצל הזדמנות קרובה לסבב השיחה עמו בנושא האמור, ומבלי שיורגש שממני באה ההתעוררות, ויעודדו ויחזקו גם מצדו בענין האמור, וגם בזה זכות הרבים מסייעתו.

נעם לי לקרות בסיום מכתבו ע"ד ההטבה שנראית בפרנסתו, ותקותי חזקה שאין זה אלא התחלה, ויוטב המצב עוד יותר, ובאופן שיוכל להקדיש מזמנו ומרצו עוד ועוד להפצת המעינות חוצה.

מוסג"פ מכתבי לחג הפסח למר אביגדור המאירי שי, אשר אף שמסיבות נתאחר השילוח - בכל זה לאמיתתו של דבר כל השנה זמנו הוא, ובפרט ע"פ פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, אז חסידים זאגן ניט חסל סידור פסח, דער רבי -רבנו הזקן - האט ניט אריינגעשטעלט אין סידור נאך דער הגדה די ווערטער "חסל סידור פסח" ויילע בא חב"ד ענדיגט זיך ניט דער פסח, נאר ער ווע[ר]ט נמשך שטענדיג. ובטח אם נצרך הנ"ל לכגון דא יוסיף הסברה משלו. ויהי רצון שיצליח להפיח (פאנאדערבלאזען) הניצוץ האלקי אשר בהנ"ל עד שתהיה שלהבת עולה מאלי, וכידועה דרז"ל שזהו המטרה של בהעלותך את הנרות.

בברכה לבשו"ט בכל האמור,